

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 9 juli 2019 met nummer RvVb-A-1819-1187
in de zaak met rolnummer 1718-RvVb-0585-SA

Verzoekende partijen	1. mevrouw Anne-Beatrice DAVIDTS 2. mevrouw Christine JONCKHEERE vertegenwoordigd door advocaat Pieter JONGBLOET met woonplaatskeuze op het kantoor te 3010 Leuven, Oude Diestsesteenweg 13
Verwerende partij	de deputatie van de provincieraad van OOST-VLAANDEREN

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partijen vorderen met een aangetekende brief van 14 mei 2018 de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 15 maart 2018 (een herstelbeslissing na vernietigingsarrest).

De verwerende partij heeft het administratief beroep van de verzoekende partijen tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Merelbeke van 5 juli 2012 niet ingewilligd.

De verwerende partij heeft aan de heer Van Wijnsberghe en mevrouw Duyck (hierna: de aanvragers) een stedenbouwkundige vergunning verleend voor het bouwen van een loods met bureaus en aardappelloods, bouwen van een rundveestal en bouwen van een sleufsilos op een perceel gelegen te 9820 Merelbeke (Munte), Asselkouter 14, met als kadastrale omschrijving afdeling 5, sectie A, nummer 1021.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De Raad heeft met een arrest van 26 juli 2016 met nummer RvVb/1516/1374 de schorsing en met een arrest van 7 november 2017 met nummer RvVb/A/1718/0217 de vernietiging ingewilligd van de beslissing waarvan de bestreden beslissing de herstelbeslissing is.

De Raad verwerpt met het arrest van 16 oktober 2018 met nummer RvVb-S-1819-0198 de vordering tot schorsing met betrekking tot de bestreden beslissing.

De verzoekende partijen dienen een verzoek tot voortzetting in.

De verwerende partij dient een antwoordnota en het administratief dossier in. De verzoekende partijen dienen een wederantwoordnota in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 4 juni 2019.

De procespartijen verschijnen op de zitting.

Advocaat Joeri LETEN *loco* advocaat Pieter JONGBLOET voert het woord voor de verzoekende partijen. Mevrouw Leen LIPPEVELDE voert het woord voor de verwerende partij.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. FEITEN

1.

De aanvragers dienen op 2 maart 2012 bij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Merelbeke een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor *“het bouwen van een loods met bureaus en aardappelloods, bouwen van een rundveestal en bouwen van een sleufsilos”* op een perceel gelegen te 9820 Merelbeke, Asselkouter 14, met als kadastrale omschrijving afdeling 5, sectie A, nummer 1021.

2.

De aanvraag heeft een voorgeschiedenis.

De tweede verzoekende partij is eigenaar van percelen gelegen te 9820 Merelbeke, Asselkouter, met als kadastrale omgeving afdeling 5, sectie A, nummers 1019, 1020, 10220, 1022D, 1023A, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1030 en 1072, met een grootte van 5 hectare, 97 are, 9 centiare.

De verzoekende partijen en de aanvragers voeren reeds enige tijd een juridische strijd omtrent de geldigheid van een pachttopzegging die de tweede verzoekende partij aan de aanvragers betekende omwille van het persoonlijk gebruik door de verzoekende partijen van de percelen waarvan zij eigenaar is/zijn.

De tweede verzoekende partij vordert voor het Vredegerecht van Merelbeke de op 9 november 2010 aan de aanvragers betekende pachttopzegging geldig te horen verklaren en de aanvragers te veroordelen de percelen van de tweede verzoekende partij aan haar ter beschikking te stellen dan wel bij gebreke daaraan de aanvragers uit te drijven.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Merelbeke weigert in zitting van 26 mei 2011 een aan huidige aanvraag vergelijkbare aanvraag, voornamelijk omwille van het nog bestaande dispuut omtrent de geldigheid van voormelde pachttopzegging. De verwerende partij wil het daarop ingestelde administratief beroep tegen die weigeringsbeslissing niet in, en weigert de vergunning in zitting van 8 september 2011.

Het Vredegerecht van Merelbeke verklaart in een vonnis van 12 november 2014 de vordering van de tweede verzoekende partij ontvankelijk en gegrond.

Tegen dit vonnis tekenen de aanvragers hoger beroep aan bij de Rechtbank van Eerste Aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent. Die Rechtbank heeft bij vonnis van 8 december 2017 de door de tweede verzoekende partij aan de aanvragers gedane pachttopzegging ongeldig verklaard, op grond van volgende motieven:

“
...

Besluit omtrent bedrijfsmatig karakter van de voorgenomen landbouwactiviteit

2.2.0 De rechtbank kan enkel vaststellen dat mede gelet op de grote investeringen die nodig zijn wegens het onbruikbaar zijn van de gebouwen, de kosten verbonden aan de arbeidsuren en de opbrengst per fles, de gerechtsdeskundige onderbouwd en terecht besloot dat de door mevrouw DAVIDTS beoogde wijnbouw, niet levensvatbaar is. Uit de vaststellingen van de gerechtsdeskundige kan enkel worden afgeleid dat de economische en bedrijfsmatige exploitatie van de vooropgestelde wijnbouw, niet haalbaar is.[...]

In casu is de rechtbank van oordeel dat mevrouw DAVIDTS geen bedrijfsmatige landbouw beoogt maar wel de beoefening van een hobby.

Op de openbare terechtzitting van 27 oktober 2017 heeft mevrouw DAVIDTS verduidelijkt dat het de verwezenlijking van een levensdroom betreft. [...]

Daarenboven moet de exploitatie in de zin van artikel 9, eerste lid pachtwet een winstgevende en economisch verantwoorde bedrijvigheid zijn, geen verlieslatende liefhebberij [...]

Deze liefhebberij of hobby weegt niet op tegen de bescherming die de ‘boerende boer’ wettelijk geniet. In casu halen de appellanten hun inkomende uit de landbouwexploitatie van de gepachte gronden. De appellanten genieten dan ook de bescherming ten opzichte van de beperkte en niet levensvatbare landbouwactiviteit die mevrouw DAVIDTS (met de steun van geïntimeerde) wenst uit te oefenen.

De zittende pachters, namelijk de appellanten, genieten de bescherming aangezien de landbouw hun hoofdbezigheid en hun voornaamste bron van bedrijfsinkomsten is, hetgeen daarenboven niet wordt betwist. De wetgever heeft in essentie willen vermijden dat een pachter voor wie het landbouwincome vitaal is, kan worden opgezegd ten voordele van een exploitant voor wie het landbouwincome slechts bijkomstig is [...]

2.2.1 Aldus bewijst geïntimeerde niet dat zij voldoet aan de in art. 12,6, tweede lid van de Pachtwet gestelde voorwaarden, wat meebrengt dat niet wordt voldaan aan de bewijsvoering in het raam van art. 12,6, derde lid, Pachtwet (met verwijzing naar artikel 9 pachtwet). Het betreft immers een cumulatief bewijs, zodat wanneer aan één van de voorwaarden niet is voldaan; aan de bewijsvoering niet is voldaan.

Weliswaar kan worden aangenomen dat mevrouw DAVIDTS over de nodige bekwaamheid beschikt om een landbouwbedrijf uit te baten (zoals reeds werd vastgesteld bij tussenvonnis van 8 januari 2016 van deze rechtbank en kamer weliswaar in een andere samenstelling) en dat zij ook voldoet aan de leeftijdsvoorwaarden (artikel 9, 2° en 9, 4° pachtwet), maar dit op zichzelf onvoldoende om het hierboven getrokken besluit te ontkrachten.

Het hoger beroep is dan ook gegrond en het vonnis a quo dient bijgevolg te worden hervormd.

De bij aangetekend schrijven van 9 november 2010 door de geïntimeerde gegeven pachtopzegging is ongeldig.

...”

3.

Het perceel ligt volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan ‘Gentse en Kanaalzone’, vastgesteld met koninklijk besluit van 14 september 1977, in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Het perceel ligt op een straal van circa 120 meter van het habitatrichtlijngebied 'Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek' en circa 130 meter van het GEN 'De Oosterzeelse bossen'.

Het perceel is volgens de meest recente watertoetskaarten gelegen in mogelijk overstromingsgevoelig gebied.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 11 april 2012 tot en met 10 mei 2012, dient de tweede verzoekende partij een bezwaarschrift in.

Het Departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling adviseert op 25 april 2012 gunstig.

Het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, afdeling Land en Bodembescherming, ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen adviseert op 14 mei 2012 vanuit bodemkundig perspectief gunstig.

De Vlaamse Milieumaatschappij, afdeling Operationeel Waterbeheer stelt op 26 april 2012 niet bevoegd te zijn advies te verlenen.

De verwerende partij verleent op 16 mei 2012 een gunstig advies wat betreft de ligging in de directe omgeving van waterloop nummer S185 van tweede categorie.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Merelbeke adviseert op 31 mei 2012 een stedenbouwkundige vergunning te verlenen, op voorwaarde dat de ingebouwde bureelruimte niet mag worden omgevormd naar een volwaardige woonruimte.

De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar sluit zich in een advies van 27 juni 2012 aan bij het standpunt van het college van burgemeester en schepenen.

Het college van burgemeester en schepenen verleent op 5 juli 2012 een stedenbouwkundige vergunning aan de aanvragers. Het college beslist:

“... ”

De landschappelijke waardevolle gebieden zijn gebieden waarvoor bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen. [...]

De aanvraag is principieel in overeenstemming met het van kracht zijnde plan. [...]

Evaluatie bewaren

Het ingediende bezwaarschrift heeft betrekking op het feit dat door de eigenares van de pachthoeve waarnaast de uitbreiding wordt gevraagd de opzeg van de pacht werd gegeven aan de huidige bouwheer en dat het oprichten van een volwaardig nieuw landbouwbedrijf net naast deze hoeve bijgevolg stedenbouwkundig onverantwoord is.

Het college van burgemeester en schepenen wijst dit bezwaarschrift als ongegrond om volgende redenen:

In de voormelde op 26 mei 2011 door ons college geweigerde aanvraag werd de opzegging van de pacht als relevant argument weerhouden om de aanvraag van goedkeuring te onthouden. Op heden is er nog steeds geen uitspraak ten gronde in voormelde pachtkwestie. Ons college is dan ook van oordeel dat hiermee de redelijke termijn overschreden is en dat de aanvraag kan beoordeeld worden louter op haar ruimtelijke inpasbaarheid in de omgeving. In tegenstelling tot voormelde geweigerde aanvraag betreft

het voorliggende dossier nu louter constructies en aanplantingen die gelegen zijn op de door de aanvraag in eigendom zijnde gronden. Het ontwerp werd bovendien aangepast aan de opmerkingen uit het voormelde weigeringsbesluit van de deputatie. Gezien de gebouwen gegroepeerd en dicht bij de straat worden opgericht én de aanvraag voorziet in de aanleg van een uitgebreid groenscherm dat opgemaakt en uitgevoerd wordt in overleg met de provinciale dienst Landbouw en Platteland, is de aanvraag uit ruimtelijk oogpunt aanvaardbaar.

Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening

De bouwplaats is gelegen aan de rand van de dorpskern van de deelgemeente Munte, tegen de grens met de buurgemeente Oosterzele (Scheldewindeke). De onmiddellijke omgeving van de bouwplaats wordt gekenmerkt door voornamelijk open kouterlandschap, waarbinnen sporadisch enkele beperkte woonkorrels van voornamelijk eengezinswoningen voorkomen. De aanvraag heeft tot doel een volledig nieuw landbouwbedrijf te bouwen teneinde een bestaand bedrijf dat zich nu situeert op een pachthoeve in de buurgemeente Gavere te gaan herlokaliseren. Het departement Landbouw en Visserij adviseert de aanvraag gunstig, maar vermeld expliciet in haar advies dat niet kan akkoord gegaan worden met de mogelijke omvorming van de ingebouwde bureelruimte naar een volwaardige woonentiteit. Onder deze voorwaarde en gelet op de overwegingen opgenomen onder de rubriek “evaluatie bezwaren” brengt het voorliggende ontwerp de goede plaatselijke aanleg niet in het gedrang.

Algemene conclusie

Uit bovenstaande motivering blijkt dat de aanvraag in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen, en, onder voorwaarden in overeenstemming kan worden gebracht met de goede plaatselijke ordening en met zijn onmiddellijke omgeving.

...

Tegen deze beslissing tekenen de verzoekende partijen op 6 oktober 2015 administratief beroep aan bij de verwerende partij.

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert in zijn verslag van 2 december 2015 om dit beroep niet in te willigen en de stedenbouwkundige vergunning te verlenen.

Na de hoorzitting van 1 december 2015 verklaart de verwerende partij het beroep op 17 december 2015 ongegrond en verleent conform het eensluidend verslag van de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar een stedenbouwkundige vergunning.

4.

De verzoekende partijen vorderen met een aangetekende brief van 19 februari 2016 de schorsing en vernietiging bij de Raad, gekend onder rolnummer 1516/RvVB/0382/A. De Raad schorst met een arrest van 26 juli 2016 die beslissing en vernietigt ze met een arrest van 7 november 2017 en acht daarbij alle vier middelen (in de aangegeven mate) gegrond.

5.

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert in zijn verslag na vernietigingsarrest van 12 februari 2018 om het beroep van de verzoekende partijen niet in te willigen en de stedenbouwkundige vergunning te verlenen. Hij adviseert:

“...

2 Motivering

2.1 De watertoets

Uit de kaarten blijkt dat het terrein in mogelijk overstromingsgevoelig gebied gelegen is, een aanduiding die haar oorsprong vindt in de aanduiding als 'van nature overstroombaar gebied', analyse van dit kaartmateriaal leert dat deze indeling voor een aanzienlijk deel van deze gemeente geldt.

Ander kaartmateriaal leert dat het terrein niet gelegen is in een recent overstroomd gebied, (dit blijkt uit de kaart met ROG (= Recent Overstroomde Gebieden)(toestand 21/03/2011) die omvat de effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden zoals deze door verschillende instanties werden aangeduid. De ROG-Kaart is de gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot 21 maart 2011. De afbakening is gebaseerd op de samenvoeging van de best beschikbare informatie die uit diverse bronnen betrokken kon worden (waarnemingen ter plaatse, melding via brandweer, luchtopname, ...). Deze informatieve kaart heeft in tegenstelling tot de risicozones voor overstromingen geen wettelijke basis. Uiteraard blijft de opmerking terecht dat overstromingsgrenzen moeilijk als scherpe en heel lokale grenzen kunnen beschouwd worden. De kaart moet dan ook beschouwd worden als een degelijke indicatie van de omvang van de overstromingsproblematiek in een bepaalde zone, eerder dan als absoluut gegeven bruikbaar tot op perceelsniveau. Dit bestand is ook niet geschikt voor het afleiden van retourperiodes. De beschouwde periode 1988 tot en met januari 2011 is hiervoor te kort en er zijn onvoldoende gedateerde afbakeningen. VMM tracht bij elke periode van wateroverlast het bestand te actualiseren.) noch in een risicozone voor overstromingen (dit blijkt uit de kaart risicozones (versie 2006) die omvat de gebieden die zijn afgebakend in het Koninklijk Besluit van 28 februari 2007 voor natuurrampen. Een verzekeraar is niet verplicht een gebouw gelegen in een risicozone en gebouwd na 23/09/2008 te verzekeren en kan zelf de hoogte van de premie bepalen (geen wettelijke maximumtarief van toepassing). Er is in dat geval ook geen recht op tussenkomst door het Rampenfonds. De risicozones zijn een stuk kleiner dan de overstromingsgevoelige gebieden op de watertoetskaart en duiden de plaatsen aan waar de kans op waterschade het grootst is. Zones werden afgebakend als een omhullende contour van enerzijds de ROG-kaart 2005 (DTM-gecorrigeerd met overstromingsdiepte van minstens 30 cm) en de MOG-kaart (uit computermodellen afgeleide overstromingsgebieden die onder water komen bij een afvoer met een retourperiode van 25 jaar of minder).)

De provinciale dienst Integraal Waterbeleid heeft de aanvraag gunstig geadviseerd op 16 mei 2012. Dit advies wordt bijgetreden.

Er wordt voldaan aan de bepalingen van het besluit van de Vlaamse regering van 1 oktober 2004 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater door het regenwater op te vangen in een regenwaterkelder (opvangcapaciteit 51.500 liter) onder de nieuwe stal.

Deze regenwaterkelder zal overlopen in een bufferkelder met een capaciteit van 110.000 liter. Vanuit de bufferkelder loopt er een overloopleiding naar de gracht en er wordt een pomp geplaatst om het water uit de bufferkelder over te pompen naar de gracht met een capaciteit van 20L/s/ha verharde oppervlakte, zodat aan de verordening voldaan wordt.

Daarbij wordt in het gunstig advies van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen, het voldoende is om landbouwkundige en kleinschalige erosiebestrijdingsmaatregelen te nemen zoals in het gemeentelijk erosiebestrijdingsplan vermeld.

Onder deze voorwaarden is het ontwerp verenigbaar met de doelstellingen van artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid en doorstaat het gevraagde de watertoets.

2.2 De MER-toets

Artikel 4.3.1. van het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid vereist dat bepaalde projecten aan een milieueffectrapportage worden onderworpen.

Huidige aanvraag omvat geen project dat is opgenomen in de lijsten van bijlage I, II of III van het MER-besluit van 10 december 2004.

Gelet op de datum van indiening van deze aanvraag was een merscreeningsnota niet verplicht bij deze aanvraag.

De aanvraag dient niet aan een MER-screening te worden onderworpen.

Het aangevraagde is gelegen in agrarisch gebied en het aangevraagde, met name een aardappelloods en een stal, zijn tevens verwant aan het agrarisch gebied.

Het beoogde bedrijf is een gemengd bedrijf met rundveehouderij, het betreft geen intensief veeteeltbedrijf, nu de voorgestelde stal een niet-intensieve rundveehouderij voorstaat maar grondgebonden blijkt te zijn.

De activiteiten betreffen een rundveehouderij, waarbij de dieren meerdere maanden op de weides vertoeven zonder dat ze heen en terug naar de stal moeten worden gebracht. De aanvragers beschikken over ruim 17 hectare graasweiden voor hun runderen. Het voorwerp van de aanvraag strekt tevens tot oprichting van een aardappelloods en materiaalloods voor akkerbouw materiaal, die geen onderdeel uitmaken van een industriële veehouderij. De activiteiten betreffen duidelijk een grondgebonden familiaal landbouwbedrijf, en geen intensieve niet grondgebonden veehouderij. Het voorwerp is zodoende niet te beschouwen als een activiteit vermeld in bijlage III MER-besluit.

Bovendien wordt de gewenste bebouwing ruimtelijk geclusterd met het reeds bestaande bedrijf. Zodoende kan er in alle redelijkheid besloten worden dat voorliggende aanvraag geen aanzienlijke milieueffecten zal veroorzaken.

2.3 De natuurtoets

Artikel 16 van het Decreet natuurbescherming legt aan de overheid op er voor te zorgen dat geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan door het verlenen van een vergunning.

Het terrein ligt op ruim honderd meter ten westen van het nabijgelegen habitatrichtlijngebied 'Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek', dat ook aangeduid is als Ven fase 1: 'De Oosterzeelse Bossen'

Onderhavig bouwterrein ligt ten noordwesten van de bestaande pachthoeve, die van oudsher op deze plek voorkomt en dicht bij het habitatrichtlijngebied gelegen is dan hetgeen hier gevraagd wordt.

Er valt niet te verwachten dat het gevraagde kan resulteren in een betekenisvolle aantasting van de oostelijk gelegen speciale beschermingszones. Bovendien bevinden er zich tot op heden op het betreffende perceel geen waardevolle natuurelementen. Zo blijkt uit de biologische waarderingskaart, die aangeeft dat het perceel biologisch minder waardevol is. De bouwplaats is op de biologische waarderingskaart aangeduid als akker op lemige bodem, net als het terrein dat de bouwplaats scheidt van de speciale beschermingszone.

De natuurwaarden van een akkerland zijn beperkt te noemen, om die reden is dit terrein in de biologische waarderingskaart als biologisch minder waardevol aangeduid.

Er dient uitdrukkelijk te worden vermeld dat het betreffende terrein niet gelegen is in het habitatrichtlijngebied en VENgebied, maar op tenminste 125m ervan ligt. Bovendien wordt vastgesteld dat er ten noordoosten van het habitatrichtlijngebied en VENgebied een industrieel bedrijf (Ginstbronnen) ligt op de rand met het habitatrichtlijngebied en VENgebied, en bijgevolg een grotere impact zal op het gebied hebben dan het gevraagde, die op zich landschappelijk wordt ingepast en waarvoor een landschapsbedrijfsplan werd opgemaakt.

Daarbij wordt aangegeven dat het habitatrichtlijngebied en VENgebied wordt afgebakend door de spoorweg en dit tevens ook een menselijke ingreep betreft.

In alle redelijkheid wordt besloten dat de impact van het gevraagde op het habitatrichtlijngebied en VENgebied niet groter zal zijn dan de reeds aanwezige infrastructuur, wel integendeel.

De impact op de speciale beschermingszone -als die er al is- is niet van die aard dat ze als vermijdbaar kan gecatalogeerd worden.

Bovendien werd er een gunstig advies verleend van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen. Zij stellen vast dat er uit de Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV) blijkt dat er geen 'waardevolle erfgoedbodems' voorkomen op het betrokken perceel.

2.4 De juridische aspecten

[...]

B. Overeenstemming gewestplanbestemming

De aanvraag is in overeenstemming met de voorschriften van het geldend gewestplan, zoals hoger omschreven, voor wat betreft agrarisch karakter van het gebied.

De aanvraag staat namelijk ontegensprekelijk in functie van een volwaardig agrarisch bedrijf.

Wat betreft de landschappelijk waardevol karakter van dit gebied moet verwezen kan in deze verwezen worden naar artikel 5.7.1. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, dat verduidelijkt hoe dit moet toegepast worden:

"§ 1. Het voorschrift, vermeld in artikel 15, 4.6.1, van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen, wordt toegepast als volgt. In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, evenals handelingen en werken die de landschapsontwikkeling of -opbouw tot doel hebben.

Bij de beoordeling van vergunningsaanvragen wordt rekening gehouden met de actueel in het gebied aanwezige karakteristieke landschapselementen en landschapsopbouw. In deze gebieden mogen slechts handelingen en werken worden uitgevoerd in zoverre op basis van een afweging wordt aangetoond dat het aangevraagde landschappelijk inpasbaar is in het gebied. Deze afweging kan een beschrijving van maatregelen bevatten ter bevordering van de landschapsintegratie, in voorkomend geval met betrekking tot de inplanting, gabariet, architectuur, aard van de gebruikte materialen en landschapsinkleding en kan eveneens rekening houden met de landschapskenmerken uit de vastgestelde landschapsatlas, vermeld in artikel 4.1.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en de mate waarin het landschap gekenmerkt wordt door de aanwezigheid van clusters van bedrijfscomplexen of verspreide bebouwing of de aanwezigheid van lijninfrastructuur.

§ 2. Als de gebieden, vermeld in paragraaf 1, deel uitmaken van een erfgoedlandschap of een beschermd cultuurhistorisch landschap, vermeld in artikel 2.1, 14°, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, mogen slechts handelingen en werken worden uitgevoerd in zoverre op basis van een afweging wordt aangetoond dat het aangevraagde de in het gebied aanwezige karakteristieke landschapselementen en landschapsopbouw niet in gevaar brengt. Deze afweging bevat een actuele analyse van de landschaps- en erfgoedelementen van het gebied en een beschrijving van maatregelen ter bevordering van de landschapsintegratie, in voorkomend geval met betrekking tot de inplanting, gabariet, architectuur, aard van de gebruikte materialen en landschapsinkleding.

§ 3. Als er in de aanvraag in de gebieden, vermeld in paragrafen 1 of 2, maatregelen voorzien worden of als in de vergunning voorwaarden voor landschapsintegratie opgelegd worden, impliceert dat niet dat het aangevraagde niet kan worden ingepast in het gebied noch dat het aangevraagde de in het gebied aanwezige karakteristieke landschapselementen en landschapsopbouw in gevaar brengt."

Hierna zal ingegaan worden op de vraag in hoeverre het gevraagde al dan niet de schoonheidswaarde van het landschap in gevaar brengt, gelet op het landschappelijk waardevol karakter van dit agrarisch gebied.

Er kan al meegegeven worden dat de aanvrager qua materiaalgebruik en erfbeplanting en compactheid van het geheel duidelijk inspanningen geleverd om het gevraagde landschappelijk inpasbaar te houden, wat de landschappelijke toets ten goede komt.

2.5 De goede ruimtelijke ordening

Naast het juridisch aspect dient elke aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning beoordeeld in functie van de goede ruimtelijke ordening.

Voor het betrokken terrein gelden geen specifieke stedenbouwkundige voorschriften opgelegd door een bijzonder plan van aanleg of een verkaveling zodat bij de beoordeling van onderhavig beroep naar de inpasbaarheid en verenigbaarheid met het landschappelijk waardevol agrarisch gebied geen concrete normen of verplichtingen kunnen worden gehanteerd.

Bijgevolg zijn de specifieke kenmerken en karakteristieken van de omgeving van het betrokken terrein doorslaggevend. Elke aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning dient hierbij beoordeeld in functie van een verantwoorde stedenbouwkundige uitbouw van het betrokken gebied en in de context van het omliggende bebouwingsbeeld in toepassing van artikels 1.1.4. en 4.3.1. van de VCRO.

Een aanvraag mag niet enkel beoordeeld worden in functie van het gevraagde bouwproject alleen, maar de beslissing moet rekening houden met de vergunde gebouwen uit de onmiddellijke omgeving.

Het gevraagde maakt deel uit van een bestaande landbouwwuitbating die sinds lang op deze plek voorkomt en mee deze locatie en de omgeving heeft gevormd. De aanvraag omvat de bouw van een nieuwe rundveestal, een nieuwe opslagloods met bureauruimte en aardappelloods, en één beperkte sleufsilos, dit aansluitend op de bedrijfszetel die momenteel gebruikt wordt door de aanvrager.

Het voorwerp van de aanvraag situeert zich in een landelijke omgeving buiten de dorpskern van de deelgemeente Munte, in een uitgestrekt agrarisch gebied. De omgeving wordt gekenmerkt door een open kouterlandschap, waarbinnen enkele woonkorrels voorkomen met her en der agrarische bedrijven.

Ten zuidoosten van voorliggende aanvraag grenst reeds een gevestigd landbouwbedrijf. Deze pachthoeve en het naastgelegen perceel is in eigendom van appellant en in gebruik door de aanvrager.

Appellant geeft aan dat zij visuele hinder zullen ondervinden van het op te richten bouwvolume en hun eigendom bijgevolg in waarde zal dalen.

Het bezwaar handelend over waardebepaling is geen stedenbouwkundige argumentatie voor het al dan niet verlenen van een stedenbouwkundige vergunning.

Appellant haalt aan dat zij of hun huurders geluids- en geurhinder zullen ondervinden.

Het is niet redelijk dat de eigenaars van een in bedrijf zijnde pachthoeve geur- en geluidshinder inroepen ten gevolge van een zone-eigen bedrijf dat uitgebouwd wordt op het aanpalend perceel.

Er wordt niet aangetoond dat een grotere hinder te verwachten is dan wat gebruikelijk is in agrarisch gebied.

Binnen een dergelijke omgeving kan een zekere tolerantie verwacht worden tussen bedrijfssites onderling.

Er kan verwacht worden dat de gevraagde gebouwen, die opgericht worden volgens de heden ten dage gangbare technieken, niet in een geur- of geluidshinder zal resulteren die de maat van normale burenhinder in dergelijke configuraties zal overstijgen.

Appellanten stellen verder dat door de inplanting van het bedrijf er visuele hinder zal zijn.

De inplanting is voorzien dicht tegen de straat, in het verlengde en het ritme van de bestaande gebouwen. Er wordt in de mate van het mogelijke geclusterd bij de bestaande bebouwingskorrel van de pachthoeve om zo de open ruimte te vrijwaren en de bijkomende aansnijding van deze open ruimte tot een minimum te herleiden. Zodoende wordt visueel één geheel bekomen. Door te streven naar een bundeling van gebouwen wordt een verdere versnippering van het agrarisch gebied voorkomen en blijft de impact op het landschappelijk waardevol agrarisch gebied beperkt.

Het standpunt van de aanvrager wordt bijgetreden dat landbouwbedrijven de noodzakelijke ontwikkelingskansen moeten kunnen krijgen, agrarische gebieden zijn immers in de eerste plaats bestemd voor de productie van primaire landbouwproducten en zijn inherent verbonden met de hiervoor noodzakelijke gebouwen en constructies.

De aanvrager haalt terecht aan dat ook in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied de landschappelijke waarde niet mag betekenen dat er geen uitbreiding van de bebouwing voor landbouwers meer toegelaten zou kunnen worden, een landschap dient immers mee te evolueren met zijn tijd en kan inderdaad, mits de nodige zorg, een zekere schaalvergroting verdragen zonder daarom de landschappelijke waarde te verliezen.

Er kan niet verwacht worden dat de landschappelijk waardevolle gebieden evolueren naar natuurlijke landschappen of natuurgebieden, aangezien dit niet het landschapstype is dat zich aldaar op vandaag voordoet of door de bestuurlijke overheid gewenst is, gelet op de grondkleur die nog steeds agrarisch gebied beoogt.

Het landbouwgebied aan de Asselkouter en omgeving betreft een gebied met diverse versnipperde als dan niet zonevrije bebouwing.

De typerende landschapsmorfologie betreft een vrij open gebied met dreefstructuur en bosstructuren allen met een overheersende inplantingsmorfologie richting oosten.

De aanvraag beoogt door de stallen eveneens in te planten conform de overheersende landschapkenmerken, een integratie, dewelke aansluit bij de bestaande bebouwing die ook dit inplantingskenmerk kent.

Alle gebouwen zijn noodzakelijk voor de uitoefening van een hedendaags landbouwbedrijf en hebben qua structuur en indeling zonder meer een landbouwkundige invulling.

De specifieke plaatsing van de sleufsilo is ingegeven vanuit voormelde landschapsmorfologie en haar kenmerken.

Het is een gegeven dat dergelijke bedrijven deze cultuurlandschappen mee vormgeven, dit al van ouds her. Ook landbouwbedrijven vormen een onderdeel van deze landschappen en kunnen, wanneer ze kwalitatief vormgegeven worden, zoals hier het geval is, mee de landschappelijke waarde gaan bepalen.

Tevens stelt art. 5.7.1 VCRO, §3 dat als er bij aanvragen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied, maatregelen voorzien worden voor landschapsintegratie, dit niet impliceert dat het gevraagde niet kan worden ingepast in het gebied noch dat het aangevraagde de in het gebied aanwezige karakteristieke landschapselementen of landschapsopbouw in gevaar brengt.

De aanvrager heeft voor de opmaak van deze plannen o.a. met het provinciaal loket voor Landbouw en Platteland contact genomen om suggesties te krijgen op welke manier het beoogde kwalitatief kan ingepast worden op dit terrein. De suggesties die door dat loket vanuit hun expertise geformuleerd werden, werden meegenomen in de aanvraag, zowel voor wat betreft materiaalgebruik als voor wat betreft ingroening. De gebouwen worden opgetrokken met de kortste zijde evenwijdig met de weg, met gevels in betonpanelen, houten beplanking, spaceboarding met een fijne textuur en met een dakbedekking die bestaat uit zwarte golfplaten. Dit zijn kwalitatieve, esthetische materialen.

Het inplantingsplan bij het dossier voorziet in de aanplanting van een passende erfbeplanting op het nieuwe erf.

De realisatie van dit erfbeplantingsplan zal mee zorgen voor een goede landschappelijke integratie van de gebouwen in de omgeving.

Door het opleggen van passende voorwaarden én een degelijke bedrijfsvoering zal de hinder voor de omgeving de maat van normale impact van een dergelijke inrichting niet overstijgen.

Uit dit alles dient besloten dat het gevraagde zich op een kwalitatieve wijze inpast binnen de plaatselijke aanleg, en de goede ruimtelijke ordening niet zal verstoren.

De aanvrager is er in geslaagd het beoogde bouwprogramma op kwalitatieve wijze ingepast te krijgen op onderhavig terrein, zonder de draagkracht ervan of deze van de omgeving te overstijgen.

Het gevraagde brengt de goede plaatselijke aanleg noch de goede ruimtelijke ordening in het gedrang.

2.6 Conclusie

Uit wat voorafgaat dient besloten dat het derdenberoep niet voor inwilliging vatbaar is.

Stedenbouwkundige vergunning kan worden verleend volgens de ingediende plannen.

...

Na de hoorzitting van 20 februari 2018 verklaart de verwerende partij het beroep op 15 maart 2018 ongegrond en verleent een stedenbouwkundige vergunning op grond van het eensluidend verslag van de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar, met een identieke motivering.

Dat is de bestreden beslissing.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

V. ONDERZOEK VAN DE MIDDELEN

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen roepen in het eerste middel een schending in van artikel 36ter, §§3 en 4 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (verder: Natuurdecreet), artikel 16, 9° van het besluit van de Vlaamse regering van 28 mei 2004 betreffende de dossiersamenstelling van de aanvraag voor het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning (hierna: Besluit Dossiersamenstelling), artikel 4.7.23, §1 VCRO en de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen (hierna: Motiveringswet), het motiveringsbeginsel en het gezag van gewijsde van het arrest RvVb/A/1718/0217 van 7 november 2017.

De verzoekende partijen betogen in essentie dat het aanvraagdossier geen passende beoordeling bevat, erger nog, in de bestreden beslissing de vergunningverlenende overheid enkel naar de afstand tot de SBZ, de vaststelling dat de hoeve dichter ligt bij de SBZ, de indicatie van het betrokken perceel op de biologische waarderingskaart als 'minder waardevol' en de aanwezigheid van een (ander) industrieel bedrijf en spoorweg die beiden een grotere impact zouden hebben dan het aangevraagde, zou wijzen. De bestreden beslissing toetst de bij de aanvraag gevoegde passende beoordeling helemaal niet aan de voor het gebied bij besluit van 23 april 2014 geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen en verwijst er zelfs niet naar. De Raad heeft in het

arrest RvVb/A/1718/0217 geoordeeld dat vaststaat dat de SBZ nabijgelegen is, dat de overweging dat de pachthoeve van oudsher dichterbij gelegen is geenszins overtuigt en dat de biologische waardering van het perceel op zichzelf niet impliceert dat de aanvraag geen betekenisvolle effecten op het habitatrichtlijngebied zou hebben. De door de Raad onvoldoende geachte motieven worden simpelweg herhaald behoudens de toevoeging dat er een ander industrieel bedrijf nabijgelegen is, alsook een spoorweg. Dat enige motief kan onmogelijk tot gevolg hebben dat elke nieuwe aantasting aanvaardbaar zou zijn, al zeker niet omdat de omgeving omschreven wordt als een open landschap. Zulke handelswijze maakt een manifeste inbreuk uit op het gezag van gewijsde van het arrest van 7 november 2017. Uit de inplanting van een landbouwbedrijf met inbegrip van een rundveestal met een oppervlakte van maar liefst 1350 m² vlakbij een SBZ met een watergevoelige waterhuishouding en bovendien in mogelijk overstromingsgevoelig gebied, vloeit evident voort dat een dergelijke inrichting een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de SBZ kan veroorzaken. Voor de huisvesting van ‘ongeveer’ 100 runderen met (mest)opslag gedurende 9 maanden overeenkomstig bijlage 5.9 VLAREM II moet een opslagcapaciteit van meer dan 1000 m³ worden voorzien, wat op zich een betekenisvolle aantasting van de SBZ kan veroorzaken. Wat de oprichting van een sleufsilo voor opslag van groenvoeders betreft is onduidelijk of het gaat om groenvoeders met of zonder sapverliezen. De vergunde infiltratieput is bovendien in principe enkel toepasbaar bij lage grondwaterstanden en heeft als groot nadeel dat er gevaar is voor grondwaterverontreiniging, wat gelet de gigantische hoeveelheid geproduceerde mest allerminst denkbeeldig is. Het perceel wordt op de kaart van grondwaterstromingsgevoelige gebieden gecatalogeerd als “zeer gevoelig” zodat de grondwaterstand naar alle waarschijnlijkheid hoog is en de zone “zeer gevoelig” grondwaterstromingsgevoelig gebied zich uitstrekt naar de nabijgelegen SBZ. Ook in het managementplan wordt meermaals gewezen op het behoud en de vertering van de waterhuishouding. Het staat vast dat de verlaging van de grondwatertafel door waterwinning een verslechtering is en ontoelaatbaar is in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen. Er is volgens de vigerende rechtspraak het van het Hof van Justitie maar zekerheid omtrent het feit dat een project geen schadelijke gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het gebied indien er *“wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat er geen schadelijke gevolgen zijn”* (HvJ, 7 september 2004, C-127/02). Uit het dossier blijkt dat het project net de natuurlijke kenmerken en de instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken gebied in gevaar zal brengen, minstens een betekenisvolle aantasting ervan kan veroorzaken. Noch de bestreden beslissing, noch het advies van de PSA bevatten een pertinent, laat staan afdoende motief waarom de aanvraag met een totale oppervlakte van meer dan 20 are op amper 100 meter van een habitatrichtlijngebied geen passende beoordeling zou moeten bevatten. Overeenkomstig artikel 11 van het Inrichtingsbesluit worden agrarische bedrijven voor intensieve veeteelt op minder dan 300 m van woongebied verboden omwille van de enorme impact op de onmiddellijke omgeving, zodat volstrekt ondenkbaar is dat voor een dergelijk bedrijf geen passende beoordeling zou moeten worden opgemaakt nu er simpelweg effecten kunnen optreden.

2.

De verwerende partij betwist het middel. Zij verwijst naar haar motivering in de bestreden beslissing en stelt dat de potentiële aantasting van de SBZ zich vooral in de (grond)waterhuishouding lijkt te bevinden, hetgeen door de verwerende partij concreet in de bestreden beslissing onderzocht werd en waarvan vastgesteld werd dat er geen impact op de overstromingsruimte is, dat de aanvraag voldoet aan de hemelwaterverordening en ook niet voor erosie op het terrein hoeft te zorgen, wat van belang is voor de SBZ nu dan ook geen afvloeiing van de voor de SBZ schadelijke stoffen kan voorvallen. De bestreden beslissing heeft een uitgebreide, pertinente motivering en schendt het gezag van gewijsde niet.

3.

De verzoekende partijen antwoorden dat de verwerende partij pas voor het eerst in haar antwoordnota zou stellen dat de beoordeling van de waterhuishouding in de bestreden beslissing ook betrekking heeft op de beoordeling van de impact op het SBZ, wat er echter geenszins uit kan blijken. Volgens de verzoekende partijen is er bovendien een groot verschil tussen de beoordeling van de aanvraag wat betreft het risico op wateroverlast en het onderzoek naar de effecten op een nabijgelegen SBZ. De verwerende partij gaat voor het overige ook niet in op de inhoud van het middel, zodat de verzoekende partijen kunnen verwijzen naar hun uiteenzetting en de herneming van het middel.

Beoordeling door de Raad

1.

Artikel 36ter, §§3 en 4 Natuurdecreet bepalen in de op het ogenblik van de bestreden beslissing toepasselijke versie:

“§ 3. Een vergunningsplichtige activiteit die, of een plan of programma dat, afzonderlijk of in combinatie met één of meerdere bestaande of voorgestelde activiteiten, plannen of programma's, een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken, zonder dat die vergunningsplichtige activiteit of dat plan of programma direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een gebied in de speciale beschermingszone in kwestie dient onderworpen te worden aan een passende beoordeling wat betreft de betekenisvolle effecten voor de speciale beschermingszone.

De verplichting tot het uitvoeren van een passende beoordeling geldt ook indien wegens het verstrijken van de lopende vergunning van de vergunningsplichtige activiteit een nieuwe vergunning moet worden aangevraagd.

*De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het opstellen van de passende beoordeling.
[...]*

Indien een vergunningsplichtige activiteit overeenkomstig artikel 4.3.2 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid onderworpen is aan de verplichting tot opmaak van een project-MER, wordt overeenkomstig hoofdstuk III van titel IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid een project-MER opgemaakt.

De passende beoordeling wordt geïntegreerd in het project-MER of in het gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de verplichting tot het opstellen van een project-MER, vermeld in artikel 4.3.3, § 4, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

De Vlaamse Regering kan nadere regels van integratie en herkenbaarheid van de passende beoordeling in de milieueffectrapportage bepalen.

Indien een vergunningsplichtige activiteit of een plan of programma niet onderworpen is aan de verplichting tot milieueffectrapportage overeenkomstig de wetgeving in uitvoering van de project-MERichtlijn of de plan-MERichtlijn, vraagt de administratieve overheid steeds het advies van de administratie bevoegd voor het natuurbehoud.

De Vlaamse regering kan nadere regels vaststellen in verband met de inhoud en de vorm van de passende beoordeling.

§ 4. De overheid die over een vergunningsaanvraag, een plan of programma moet beslissen, mag de vergunning slechts toestaan of het plan of programma slechts goedkeuren indien het plan of programma of de uitvoering van de activiteit geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken speciale beschermingszone kan veroorzaken. De bevoegde overheid draagt er steeds zorg voor dat door het opleggen van voorwaarden er geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan ontstaan.”

Overeenkomstig artikel 2,30° van het Natuurdecreet wordt onder ‘betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone’ verstaan:

“een aantasting die meetbare en aantoonbare gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone, in de mate er meetbare en aantoonbare gevolgen zijn voor de staat van instandhouding van de soort(en) of de habitat(s) waarvoor de betreffende speciale beschermingszone is aangewezen of voor de staat van instandhouding van de soort(en) vermeld in bijlage III van dit decreet voor zover voorkomend in de betreffende speciale beschermingszone.”

Artikel 16, 9° van het Besluit Dossiersamenstelling zoals toepasselijk op het ogenblik van de aanvraag bepaalt:

“Het dossier van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning voor de in artikel 15 bedoelde werken, bevat minstens de volgende stukken: [...]

9° als de aanvraag een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken en geen milieueffectrapport moet opgesteld worden, een passende beoordeling wat betreft de betekenisvolle effecten voor de speciale beschermingszone, zoals bedoeld in artikel 36ter, § 3, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.”

2.

De bestreden beslissing overweegt wat betreft de impact op de waterhuishouding en de betekenisvolle aantasting van speciale beschermingszones:

“...

2.1 De watertoets

Uit de kaarten blijkt dat het terrein in mogelijk overstromingsgevoelig gebied gelegen is, een aanduiding die haar oorsprong vindt in de aanduiding als ‘van nature overstroombaar gebied’, analyse van dit kaartmateriaal leert dat deze indeling voor een aanzienlijk deel van deze gemeente geldt.

Ander kaartmateriaal leert dat het terrein niet gelegen is in een recent overstroomd gebied, (dit blijkt uit] de kaart met ROG (= Recent Overstroomde Gebieden)(toestand 21/03/2011) die omvat de effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden zoals deze door verschillende instanties werden aangeduid. De ROG-Kaart is de gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot 21 maart 2011. De afbakening is gebaseerd op de samenvoeging van de best beschikbare informatie die uit diverse bronnen betrokken kon worden (waarnemingen ter plaatse, melding via brandweer, luchtopname, ...). Deze informatieve kaart heeft in tegenstelling tot de risicozones voor overstromingen geen wettelijke basis. Uiteraard blijft de opmerking terecht dat overstromingsgrenzen moeilijk als scherpe en heel lokale grenzen kunnen beschouwd worden. De kaart moet dan ook beschouwd worden als een degelijke indicatie van de omvang van de overstromingsproblematiek in een bepaalde zone, eerder

dan als absoluut gegeven bruikbaar tot op perceelsniveau. Dit bestand is ook niet geschikt voor het afleiden van retourperiodes. De beschouwde periode 1988 tot en met januari 2011 is hiervoor te kort en er zijn onvoldoende gedateerde afbakeningen. VMM tracht bij elke periode van wateroverlast het bestand te actualiseren.) noch in een risicozone voor overstromingen (dit blijkt uit de kaart risicozones (versie 2006) die omvat de gebieden die zijn afgebakend in het Koninklijk Besluit van 28 februari 2007 voor natuurrampen. Een verzekeraar is niet verplicht een gebouw gelegen in een risicozone en gebouwd na 23/09/2008 te verzekeren en kan zelf de hoogte van de premie bepalen (geen wettelijke maximumtarief van toepassing). Er is in dat geval ook geen recht op tussenkomst door het Rampenfonds. De risicozones zijn een stuk kleiner dan de overstromingsgevoelige gebieden op de watertoetskaart en duiden de plaatsen aan waar de kans op waterschade het grootst is. Zones werden afgebakend als een omhullende contour van enerzijds de ROG-kaart 2005 (DTM-gecorrigeerd met overstromingsdiepte van minstens 30 cm) en de MOG-kaart (uit computermodellen afgeleide overstromingsgebieden die onder water komen bij een afvoer met een retourperiode van 25 jaar of minder).)

De provinciale dienst Integraal Waterbeleid heeft de aanvraag gunstig geadviseerd op 16 mei 2012. Dit advies wordt bijgetreden.

Er wordt voldaan aan de bepalingen van het besluit van de Vlaamse regering van 1 oktober 2004 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater door het regenwater op te vangen in een regenwaterkelder (opvangcapaciteit 51.500 liter) onder de nieuwe stal.

Deze regenwaterkelder zal overlopen in een bufferkelder met een capaciteit van 110.000 liter. Vanuit de bufferkelder loopt er een overloopleiding naar de gracht en er wordt een pomp geplaatst om het water uit de bufferkelder over te pompen naar de gracht met een capaciteit van 20L/s/ha verharde oppervlakte, zodat aan de verordening voldaan wordt. [...] Onder deze voorwaarden is het ontwerp verenigbaar met de doelstellingen van artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid en doorstaat het gevraagde de watertoets. [...] [...]

2.3 De natuurtoets

Artikel 16 van het Decreet natuurbewoud legt aan de overheid op er voor te zorgen dat geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan door het verlenen van een vergunning.

Het terrein ligt op ruim honderd meter ten westen van het nabijgelegen habitatrichtlijngebied 'Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek', dat ook aangeduid is als Ven fase 1: 'De Oosterzeelse Bossen'

Onderhavig bouwterrein ligt ten noordwesten van de bestaande pachthoeve, die van oudsher op deze plek voorkomt en dicht bij het habitatrichtlijngebied gelegen is dan hetgeen hier gevraagd wordt.

Er valt niet te verwachten dat het gevraagde kan resulteren in een betekenisvolle aantasting van de oostelijk gelegen speciale beschermingszones. Bovendien bevinden er zich tot op heden op het betreffende perceel geen waardevolle natuurelementen. Zo blijkt uit de biologische waarderingskaart, die aangeeft dat het perceel biologisch minder waardevol is. De bouwplaats is op de biologische waarderingskaart aangeduid als akker op lemige bodem, net als het terrein dat de bouwplaats scheidt van de speciale beschermingszone.

De natuurwaarden van een akkerland zijn beperkt te noemen, om die reden is dit terrein in de biologische waarderingskaart als biologisch minder waardevol aangeduid.

Er dient uitdrukkelijk te worden vermeld dat het betreffende terrein niet gelegen is in het habitatrichtlijngebied en VENgebied, maar op tenminste 125m ervan ligt. Bovendien wordt vastgesteld dat er ten noordoosten van het habitatrichtlijngebied en VENgebied een industrieel bedrijf (Ginstbronnen) ligt op de rand met het habitatrichtlijngebied en

VENgebied, en bijgevolg een grotere impact zal op het gebied hebben dan het gevraagde, die op zich landschappelijk wordt ingepast en waarvoor een landschapsbedrijfsplan werd opgemaakt.

Daarbij wordt aangegeven dat het habitatrichtlijngebied en VENgebied wordt afgebakend door de spoorweg en dit tevens ook een menselijke ingreep betreft.

In alle redelijkheid wordt besloten dat de impact van het gevraagde op het habitatrichtlijngebied en VENgebied niet groter zal zijn dan de reeds aanwezige infrastructuur, wel integendeel.

De impact op de speciale beschermingszone -als die er al is- is niet van die aard dat ze als vermijdbaar kan gecatalogeerd worden.

Bovendien werd er een gunstig advies verleend van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen. Zij stellen vast dat er uit de Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV) blijkt dat er geen 'waardevolle erfgoedbodems' voorkomen op het betrokken perceel.

...

De verwerende partij erkent dus met de bestreden beslissing onder een afzonderlijke hoofding '2.3. De natuurtoets' dat het habitatrichtlijngebied 'Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek', dat ook aangeduid is als VEN fase 1: 'De Oosterzeelse Bossen', nabijgelegen is, en situeert dat gebied dan eens "*op ruim honderd meter*" van het terrein, en wat verder "*op tenminste 125 m ervan*". Zij besluit dat de impact op de SBZ van de aanvraag omwille van die afstand, maar ook op grond van de ligging ten noordwesten van de bestaande pachthoeve die dichterbij het habitatrichtlijngebied gelegen is, het gegeven dat er zich op het perceel van de aanvraag volgens de biologische waarderingskaart geen waardevolle natuurelementen bevinden (het zou een akker met lemige bodem betreffen), er ten noordoosten van het habitatrichtlijngebied en VEN-gebied een industrieel bedrijf ligt dat een grotere impact op het gebied heeft dan het aangevraagde en het feit dat het gebied wordt afgebakend door een "spoorweg", zijnde "*ook een menselijke ingreep*", niet van die aard is dan ze als vermijdbaar kan worden gecatalogeerd. Zij verwijst verder naar de gunstige adviezen van het Departement LNE, afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond en Natuurlijke Rijkdommen die stelt dat uit de Databank Ondergrond Vlaanderen blijkt dat er geen 'waardevolle erfgoedbodems' voorkomen op het perceel.

Wat de waterhuishouding betreft zet zij onder de hoofding '2.1 De watertoets' uiteen onder welke voorwaarden het ontwerp verenigbaar is met de doelstellingen van artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid. Zij motiveert dat hoewel het terrein volgens de watertoetskaarten in mogelijk overstromingsgevoelig gebied gelegen is, die indeling geldt voor een aanzienlijk deel van de gemeente, en ander kaartmateriaal leert dat het terrein niet gelegen is in recent overstroomd gebied (de kaart met recent overstroomde gebieden, afgekort ROG), noch in een risicozone voor overstromingen (kaart risicozones versie 2006). Zij wijst er vervolgens op dat de dienst Integraal Waterbeleid de aanvraag op 16 mei 2012 gunstig heeft geadviseerd en dat wordt voldaan aan de bepalingen van de Hemelwaterverordening door het regenwater op te vangen in een regenwaterkelder (opvangcapaciteit 51.500 liter) onder de nieuwe stal, die zal overlopen in een bufferkelder met een capaciteit van 110.000 liter, met op zich een overloopleiding naar een gracht met een capaciteit van 20L/s/ha verharde oppervlakte. De verwerende partij verwijst tevens naar het gunstig advies van het Departement LNE waaruit blijkt dat het voldoende is om landbouwkundige en kleinschalige erosiebestrijdingsmaatregelen te nemen zoals in het gemeentelijk erosiebestrijdingsplan vermeld.

3.

De Raad stelt vast dat de aanvraag nabij het habitatrichtlijngebied 'Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek' en het VEN-gebied 'De Oosterzeelse bossen' gelegen is, alsook volgens de watertoetskaart van 2014 en 2017 gelegen is in mogelijk overstromingsgevoelig gebied, de kaart

van 'infiltratiegevoelige bodems' in infiltratiegevoelig gebied, de kaart van 'grondwaterstromingsgevoelige gebieden' in een matig grondwaterstromingsgevoelig gebied, en van de 'erosiegevoelige gebieden' in erosiegevoelig gebied. Voormelde SBZ wordt minstens deels als zeer grondwaterstromingsgevoelig en mogelijk overstromingsgevoelig gebied op voormelde watertoetskaart ingetekend. Het perceel van de aanvraag zelf wordt volgens de 'biologische waarderingskaart' beschreven als biologisch minder waardevol, maar is volgens diezelfde kaart op een afstand van minder dan 15 meter gelegen van biologische waardevol gebied, alsook wat verderop richting de SBZ biologisch zeer waardevol gebied.

4.

Bij besluit van de Vlaamse regering van 24 mei 2002 tot vaststelling van de gebieden die in uitvoering van artikel 4, lid 1, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna aan de Europese Commissie zijn voorgesteld als speciale beschermingszones, werd de SBZ als volgt vastgesteld:

“37° het op de bijlage 37 van dit besluit met de code BE2300044 (1-22) aangemerkte gebied, bekend onder de naam « Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek»; en gelegen in de gemeenten Aalst, Bonheiden, Boortmeerbeek, Buggenhout, Erpe-Mere, Gavere, Grimbergen, Kapelle-op-den-Bos, Lede, Mechelen, Melle, Merelbeke, Oosterzele, Vilvoorde, Wetteren, Wichelen, Zemst.

Dit gebied werd aan de Europese Commissie voorgesteld met mededeling van volgende gegevens :

*a) omschrijving : Enkele gebieden belangrijk voor mesofiel hooiland over grotere oppervlakttes (Dijlevallei Boortmeerbeek-Rijmenam, Dorent-Nellebroek). Provinciaal Domein Vrijbroekpark Mechelen, herbergt de belangrijkste groeiplaats van *Apium repens* in Vlaanderen. Enkele locaties herbergen populaties Kamsalamander (*Honegem*, *Serskampse bossen* en omgeving). Enkele belangrijke boscomplexen (bvb. *Buggenhoutbos*, *Makegemse bossen* en het *Gravenbos*).*

b) oppervlakte : 1 793 ha;

*c) voorgesteld voor volgende habitats, amfibieën en planten, telkens met vermelding <van> hun Natura 2000-code, waarbij het teken « * » aangeeft dat het een prioritaire habitat of soort betreft in de zin van voormelde Richtlijn :*

1) habitats :

*2310 Psammofiele heide met *Calluna*- en *Genista*-soorten*

*4010 Noordatlantische vochtige heide met *Erica tetralix**

4030 Droge heide (alle subtypen)

*6410 Grasland met *Molinia* op kalkhoudende bodem en kleibodem (*Eu-Molinion*)*

6430 Voedselrijke ruigten

*6510 Laaggelegen, schraal hooiland (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)*

*9120 Beukenbossen van het type met *Ilex*- en *Taxus*-soorten, rijk aan epifyten (*Ilici-Fagetum*)*

*9130 Beukenbossen van het type *Asperulo-Fagetum**

*9160 Eikenbossen van het type *Stellario-Carpinetum**

91E0 Alluviale <bossen> met *Alnion glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);*

*2) amfibieën : 1160 *Triturus cristatus* (Kamsalamander);*

*3) planten : 1614 *Apium repens* (Kruipend moerasscherm);”*

Het besluit van de Vlaamse Regering van 23 april 2014 tot aanwijzing van de speciale beschermingszone 'BE2300044 Bossen van het zuidoosten van de zandleemstreek' en tot definitieve vaststelling van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten beschrijft

de beschermde zone als “een sterk verspreid gebied gelegen in de zandleemstreek ten zuidoosten van Oost-Vlaanderen, het noorden van Vlaams-Brabant en het zuiden van Antwerpen met enerzijds versnipperde boscomplexen met plaatselijke heiderelicten en anderzijds grasland- en moerascomplexen gelegen in beek- en riviervalleien. Het gebied is uniek in Vlaanderen door het voorkomen van het zeldzame habitattype Pimpernelgrasland (6510_hus), belangrijke populaties van de Kamsalamander en de grootste populatie van het met uitsterven bedreigd Kruipend moerrasscherm. De oppervlakte van de speciale beschermingszone bedraagt 1793 ha. De speciale beschermingszone bestaat uit 20 deelgebieden.”

Het beschermingsbesluit van 23 april 2014 schrijft voor het bos ‘Drooghout met Kerkesbeek-Molenbeekvallei’ dat behoort tot de SBZ ‘Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek’ dat nabij de aanvraag gelegen is (stuk 7 verzoekende partijen) als instandhoudingsdoelstelling “3. *Het degelijk bufferen van kleinere boskernen en/of verbinden van kleinere boskernen*” weer. Wat die instandhoudingsdoelstelling betreft wordt beschreven: “Veel kleine boskernen in de deelgebieden voldoen niet aan het MSA en zijn bovendien vaak in agrarisch gebied gelegen, waardoor ze slecht gebufferd zijn. Hierdoor is het verdwijnen van habitattypische bossoorten in deze kernen een reëel gevaar. Door deze kernen, die vaak kleine en kwetsbare satellietpopulaties van typische soorten bevatten, te bufferen en uit te breiden of ze te verbinden met de grotere bossen, kan de kans op het lokaal uitsterven sterk worden gereduceerd. Dit gaat om verbindingen via kleinschalige bosuitbreiding tot kleinschalige landschappelijke elementen zoals hagen en houtkanten binnen SBZ. Kleinschalige bosuitbreidingen (in totaal ca 80 ha) worden voorgesteld in de deelgebieden [...] 4 Drooghout met Kerkesbeek-Molenbeekvallei.” [...], **Grasland en moeraslandschap in beek – en riviervalleien** [...] Daarnaast worden in de **SBZ ‘Bossen van het zuidoosten van de zandleemstreek’** 5 kernen van grasland en moerasvegetaties tot doel gesteld met telkens een oppervlakte van ongeveer 30 ha in de volgende deelgebieden: Deelgebied 4 Drooghout met Kerkesbeek- Molenbeekvallei, waar het overstromingsgebied Moortsele wordt aangelegd gecombineerd met specifieke natuurinrichting (Econnection, 2006). Tot doel gestelde habitattypes zijn 6430 en 6510; in dit gebied is er maar ruimte voor een kern van ca. 15 ha.”

Als prioriteiten worden voor deelgebied 4 onder meer beschreven “1. *Kwaliteitsverbetering van de aanwezige bos- en andere habitattypes*”, “3. *Bosuitbreidingen [...]* Versterking en buffering van kleinere boskernen met plaatselijke uitbreidingen in de volgende deelgebieden: [...] 4 Drooghout met Kerkesbeek- Molenbeekvallei”, “4. *Realisatie van aaneengesloten moeras- en graslandcomplexen [...]* de realisatie van 5 kernen van aangesloten moeras- en graslandcomplexen van ongeveer 30 ha in de deelgebieden 4 Drooghout met Kerkesbeek-Molenbeekvallei (habitattypes 6430-6510; kern van ca. 15 ha)” en “8. *Plaatselijk herstel van de hydrologie en waterkwaliteit*”, “Een herstel van een meer natuurlijke waterhuishouding is noodzakelijk wil men een herstel en uitbreiding van (grond)waterafhankelijke habitattypes (3150, 4010, 6400, 6430, 6510, 7140, 91E0) duurzaam realiseren. In de **SBZ ‘Bossen van het zuidoosten van de zandleemstreek’** gaat het over in min of meerdere mate over volgende deelgebieden [...] 4 Drooghout met Kerkebeek en Molenbeekvallei [...] Verder onderzoek en een breder overleg met de andere betrokken partners is hierbij noodzakelijk. Vernattingsmaatregelen binnen SBZ mogen geen negatieve gevolgen hebben voor het landbouwgebruik en de afwatering stroomopwaarts.”

De verzoekende partijen brengen het ‘managementplan Natura 2000 1.0 BE2300044 – Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek’ van 19 december 2014 bij waaruit onder meer blijkt dat voor het deelgebied ‘4. Drooghout met Kerkebeek en Molenbeekvallei’ als doelen worden vooropgesteld 6430 – 1ha; 9130 – 2 ha; 91E0 – 24 ha (onder meer kaart 1.1). Als prioritaire inspanningen wordt gewezen op inspanningen 1, 3, 4 en 8 (onder meer kaart 2.2).

Overeenkomstig hoofdstuk V 'Gebiedsgericht beleid', afdeling 4 'Algemene maatregelen voor de bescherming van het natuurlijk milieu', Onderafdeling E 'Planmatige omkadering van het instandhoudingsbeleid', Sectie 3 'Managementplannen Natura 2000', artikel 50septies, §1, zoals toegevoegd met decreet van 17 juli 2014, wordt voor elke speciale beschermingszone een managementplan Natura 2000 opgemaakt, en als meerdere speciale beschermingszones geheel of gedeeltelijk samenvallen een gezamenlijk managementplan Natura 2000.

Een dergelijk managementplan wordt volgens artikel 50 septies, §2 Natuurdecreet opgemaakt met het oog op:

*“1° het gradueel realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen voor de speciale beschermingszone of –zones in kwestie, ter uitvoering van artikel 36ter, §1;
2° het vermijden of het stoppen van de verslechtering van de Europees te beschermen habitats en de leefgebieden van Europees te beschermen soorten, waarvoor de speciale beschermingszone – of zones in kwestie zijn aangemeld of die in die zone of zones voorkomen, ter uitvoering van artikel 36ter, §1;
3° het vermijden of het stoppen van de betekenisvolle verstoring van de Europees te beschermen soorten, waarvoor de speciale beschermingszone – of zones in kwestie zijn aangemeld of die in die zone of zones voorkomen, ter uitvoering van artikel 36ter, §2.”*

Aangezien het plaatselijke herstel van de hydrologie en de waterkwaliteit als doelstelling uit het managementplan blijkt, de aanvraag nabij het SBZ gelegen is en de aanvraag gelegen is in infiltratiegevoelig gebied en matig grondwaterstromingsgevoelig gebied en het SBZ gelegen is in zeer grondwaterstromingsgevoelig en niet infiltratiegevoelig gebied volgens de desbetreffende kaarten, kon de verwerende partij er niet zonder nader onderzoek van uitgaan dat de aanvraag niet van die aard is een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de SBZ te kunnen veroorzaken en geen passende beoordeling bij de aanvraag diende te worden gevoegd.

Dat aan het besluit van de Vlaamse regering van 1 oktober 2004 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en regenwater wordt voldaan door het regenwater op te vangen in een regenwaterkelder onder de nieuwe stal die overloopt in bufferkelder, vanwaar een overloopleiding naar de gracht S185 leidt, is niet van die aard het voormelde te kunnen tegenspreken aangezien daarmee de impact op het nabijgelegen SBZ niet onderzocht wordt en bovendien kennelijk geen rekening wordt gehouden met de plaatsgesteldheid inzake grondwaterstromingsgevoeligheid en infiltratiegevoeligheid van de bodem. De gracht waarin vanuit het bufferbekken met een overloopleiding geloosd wordt is bovendien kennelijk deels gelegen in de SBZ.

Met de verzoekende partijen moet worden vastgesteld dat de bestreden beslissing de geschiktheid van de infiltratievoorziening, buffering en wijze van lozing voor de locatie niet in rekening brengt voor wat betreft de impact op de SBZ. De gunstige adviezen van de provinciale dienst Integraal Waterbeleid van 16 mei 2012 en het Departement LNE, afdeling Land en Bodembescherming van 14 mei 2012 dateren bovendien van vóór het besluit van de Vlaamse Regering van 23 april 2014 tot aanwijzing van de speciale beschermingszone 'BE2300044 Bossen van het zuidoosten van de zandleemstreek' en tot definitieve vaststelling van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten, zodat niet in het licht van voormelde instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten werd geadviseerd. De verwerende partij laat alleszins na zulks verder te duiden.

Het gezag van gewijsde van een vernietigingsarrest geldt voor het beschikkend gedeelte en strekt zich uit tot de motieven die het noodzakelijk tot grondslag hebben gediend.

In het beschikkend gedeelte van het arrest van de Raad nummer RvVb/A/1718/0217 werd de beslissing van de verwerende partij van 17 december 2015 vernietigd. Dit arrest heeft kracht van gewijsde tussen de partijen.

De motivering van het arrest waarop het beschikkend gedeelte steunt, heeft onder meer betrekking op de beoordeling door de verwerende partij van de impact van de aanvraag op de speciale beschermingszone. In het vernietigingsarrest beklemtoont de Raad reeds dat moet worden vastgesteld dat de bestreden beslissing de geschiktheid van de infiltratievoorziening, buffering en wijze van lozing voor de locatie voor betreft de impact op de SBZ – in het bijzonder aangezien het plaatselijk herstel van de hydrologie en de waterkwaliteit als doelstelling uit het managementplan blijkt - niet in rekening brengt, waaraan de huidige motivering in de bestreden beslissing die de watertoets aanbelangt in essentie niets wijzigt. De gegeven motivering voegt in wezen dan ook niets toe aan de motieven in de beslissing van de verwerende partij van 17 december 2015 die geleid heeft tot het vernietigingsarrest van 7 november 2017 en beperkt zich opnieuw tot een bespreking van de impact van de aanvraag op de waterhuishouding van het perceel zelf. De verwerende partij heeft in zoverre tevens het gezag van gewijsde van het vernietigingsarrest van 7 november 2017 miskend.

5.

Naast het reeds vastgestelde gebrekkige onderzoek en motivering van de impact van de aanvraag op de waterkwaliteit en hydrologie van de SBZ, dient vastgesteld dat de motieven van de bestreden beslissing ter hoogte van de hoofding ‘2.3 De natuurtoets’ evenmin getuigen van een afdoende onderzoek naar de impact van de aanvraag op andere instandhoudingsdoelstellingen/prioriteiten van de SBZ.

De overweging dat de pachthoeve van oudsher dichtbij het habitatrichtlijngebied gelegen is overtuigt geenszins dat de aanvraag géén betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van die speciale beschermingszone kan veroorzaken, en niet aan een passende beoordeling in de zin van artikel 36ter, §3 Natuurdecreet diende te worden onderworpen. De aanwezigheid van een industrieel bedrijf aan de andere zijde van de SBZ op circa 2 km afstand van de aanvraag en de beweerdelijke niet geconcretiseerde ligging van de SBZ aan een spoorweg doet dat evenmin. De omstandigheid dat het terrein zelf als ‘biologisch minder waardevol’ volgens de biologische waarderingskaart wordt aangemerkt en dat de aanvraag zelf niet gelegen is in habitatrichtlijngebied, impliceert niet dat de aanvraag geen betekenisvolle effecten op het habitatrichtlijngebied zou kunnen hebben.

De motieven in de bestreden beslissing kunnen er opnieuw geenszins van overtuigen dat de verwerende partij met kennis van zaken heeft beslist dat de aanvraag niet kan resulteren in een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de SBZ.

Nu de verwerende partij niet aannemelijk maakt dat de aanvraag geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van dit deelgebied van de SBZ kan veroorzaken en ter hoogte van de MER-toets betoogt dat geen milieueffectenrapport diende te worden opgesteld, kan niet blijken of en om welke redenen bij het dossier geen passende beoordeling in de zin van artikel 16, 9° van het Besluit Dossiersamenstelling (zoals van toepassing op het ogenblik van de aanvraag) aan de aanvraag diende te worden gevoegd.

Het middel is gegrond.

Wat voorafgaat, levert een niet overbrugbare onwettigheid op in zover de aanvraag op basis van het oorspronkelijk ingediende dossier en bij gebrek aan passende beoordeling niet voor vergunning in aanmerking komt in het licht van artikel 36ter Natuurdecreet en artikel 16, 9° Besluit

Dossiersamenstelling. Bij een in navolging van dit arrest per hypothese nieuw te nemen vergunningsbeslissing kan artikel 4.3.1, §1, tweede lid VCRO immers niet zo begrepen worden als dat het toelaat om een *ab initio* onvolledig vergunningsdossier, met miskenning van de bevoegdheid van het college van burgemeester en schepenen als eerst bevoegde vergunningverlenende overheid, te vervolledigen met een passende beoordeling in de zin van artikel 36ter Natuurdecreet.

De Raad stelt vast dat er, gelet op wat voorafgaat, een gebonden bevoegdheid bestond in hoofde van de verwerende partij om de onvolledigheid van het vergunningsdossier alsnog vast te stellen enerzijds en de gevraagde vergunning vervolgens te weigeren.

De voormelde onoverbrugbare onwettigheid sluit een eenvoudige vernietiging van de bestreden beslissing uit. Zoals hierna zal blijken, gaat de Raad over tot de in artikel 37, §2 DBRC-decreet vermelde indeplaatsstelling (zie titel VI).

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1.

In het tweede middel roepen de verzoekende partijen de schending in van artikelen 16, §1 en 26bis, §1 van het Natuurdecreet, artikel 4.7.23, §1 VCRO, de artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet en het gezag van gewijsde van het arrest RvVb/A/1718/0217 van 7 november 2017.

De verzoekende partij betoogt in essentie dat de bestreden beslissing omtrent de natuurtoets enkel een stijlformule bevat. De bestreden beslissing herhaalt de bij arrest van de Raad van 7 november 2017 opgenomen motieven gewoon opnieuw, behoudens de toevoeging dat er een ander industrieel bedrijf nabijgelegen is, alsook een spoorweg. Die motieven zijn niet relevant om vermijdbare schade aan de natuur vast te stellen en maken een manifeste inbreuk uit op het gezag van gewijsde van het arrest van 7 november 2017. De verzoekende partijen betogen dat de in artikel 16, §1 van de in het Natuurdecreet opgenomen zorgplicht moet blijken, zo niet uit de bestreden beslissing, dan toch uit de stukken van het dossier. De zorgplicht beperkt zich niet tot de beoordeling van de te verwachten betekenisvolle aantasting van de vlakbij gelegen speciale beschermingszone, maar strekt zich uit tot alle vermijdbare schade aan de natuur, hetgeen een ander begrip is dan de betekenisvolle aantasting in het licht van de passende beoordeling in toepassing van artikel 36ter, §§3 en 4 van het Natuurdecreet. De natuurtoets dient volgens de verzoekende partijen te geschieden ongeacht de geldende bestemming van het gebied en ongeacht het feit of het betrokken perceel al dan niet gelegen is binnen het beheersingsgebied van een speciale beschermingszone. De bestreden beslissing kan niet volstaan met een stijlformule nu een agro-industrieel bedrijf zeer waarschijnlijk negatieve effecten zal genereren ten aanzien van de speciale beschermingszone, vooral wat betreft de waterkwaliteit.

Het gegeven dat het habitatrichtlijngebied ook werd aangeduid als VEN werd door de verwerende partij niet onderzocht, laat staan beoordeeld of het aangevraagde mogelijk onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur van het VEN kan veroorzaken. De door de Raad ongeldig bevonden motieven worden eenvoudigweg herhaald, het enige toegevoegde motief (ander industrieel bedrijf, spoorweg) is niet relevant om de vermijdbare schade aan het VEN te beoordelen. Die handelwijze maakt een manifeste inbreuk uit op het gezag van gewijsde van het arrest van 7 november 2017. Artikel 26bis, §1 Natuurdecreet bepaalt tevens dat de overheid geen toestemming of vergunning mag verlenen voor een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur van het VEN kan veroorzaken. De verzoekende partijen wijzen daarop naar rechtspraak van de Raad van State waaruit volgt dat het niet aan de verzoekende partijen is aan te tonen dat er onvermijdbare en onherstelbare schade zou zijn.

2.

De verwerende partij antwoordt dat er in de bestreden beslissing een uitgebreide gemotiveerde natuurtoets te vinden is waarin de eigenschappen van de site worden vastgesteld en in redelijkheid wordt besloten dat de impact van het aangevraagde op het habitatrictlijn- en VEN-gebied niet groot kan zijn én dat, als er al schade zou voorvallen, deze vermijdbaar is in de zin van artikel 16, §1 Natuurdecreet.

3.

De verzoekende partijen antwoorden dat de verwerende partij er zich kennelijk toe beperkt te stellen dat er wel degelijk een uitgebreide natuurtoets terug te vinden is in de bestreden beslissing, terwijl de verzoekende partijen duidelijk hebben aangetoond dat een loutere herhaling van motieven geschiedde die de Raad reeds onvoldoende achtte.

Beoordeling door de Raad

1.

Artikel 16, §1 Natuurdecreet bepaalt:

“In het geval van een vergunningsplichtige activiteit, draagt de bevoegde overheid er zorg voor dat er geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan door de vergunning of toestemming te weigeren of door redelijkerwijze voorwaarden op te leggen om de schade te voorkomen, te beperken of, indien dit niet mogelijk is, te herstellen.”

In de parlementaire voorbereidingen wordt omtrent deze bepaling verduidelijkt (*Parl.St. VI.Parl. 1996-97, nr. 690/1, p. 11*):

“Dit artikel geeft uitvoering aan het principe van de integratie. Dit betekent dat in de besluitvorming op andere beleidsterreinen van het Vlaamse Gewest en van de ondergeschikte besturen steeds rekening gehouden wordt met de „natuur” en omgekeerd. Het natuurbeleid geeft de randvoorwaarden aan die de andere beleidsdomeinen in acht dienen te nemen, wil een effectieve realisering van het natuurbeleid mogelijk zijn. In de besluitvorming moet er alleszins zorg voor gedragen worden dat er op geen enkele wijze vermijdbare schade aan de natuur ontstaat. Bij elk afwegingsproces moet deze bekommernis steeds worden meegenomen.”

Er wordt eveneens verduidelijkt dat het betreffende decreet onder meer een “horizontaal beleid” beoogt, waarbij inzake hoofdstuk IV “Algemene maatregelen ter bevordering van het natuurbehoud” bijkomend wordt toegelicht (*Parl.St. VI.Parl. 1996-97, nr. 690/9, p. 6-7*):

“Het hoofdstuk met horizontale maatregelen definieert ook een algemene zorgplicht, waarbij alle nodige maatregelen verplicht te nemen zijn die redelijkerwijze kunnen worden gevraagd om de vernietiging van of schade aan natuurwaarden te voorkomen, te beperken of te herstellen. Dit wordt verder vorm gegeven in de toets bij vergunningen door de overheden dat vermijdbare schade aan natuur moet worden vermeden. Dit artikel geeft uitvoering aan het principe van de integratie en betekent dat in de besluitvorming op andere beleidsterreinen van het Vlaamse Gewest en van de provinciale en lokale besturen steeds met de natuur rekening moet worden gehouden. Het natuurbeleid geeft de randvoorwaarden aan die de andere beleidsdomeinen in acht moet nemen, wil een effectieve realisering van het natuurbeleid mogelijk zijn. In de besluitvorming moet er alleszins zorg voor worden gedragen dat er op geen enkele wijze vermijdbare schade aan de natuur ontstaat”.

Artikel 16 Natuurdecreet vormt een algemeen toetsingskader voor de bescherming van natuurwaarden en zo de verwerende partij wordt gevat door een vergunningsaanvraag, dient zij er zorg voor te dragen, door het opleggen van voorwaarden of het weigeren van de vergunning, dat er geen vermijdbare schade aan de natuur ontstaat. Of het vergunningverlenend bestuursorgaan de middels artikel 16, § 1 Natuurdecreet opgelegde zorgplicht is nagekomen, moet blijken uit de bestreden beslissing zelf, minstens uit de stukken van het dossier.

Artikel 26bis, §1 Natuurdecreet bepaalt:

“De overheid mag geen toestemming of vergunning verlenen voor een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken.

Als voor een activiteit een kennisgeving of melding aan de overheid vereist is, dient door de kennisgever worden aangetoond dat de activiteit geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken. Wanneer de kennisgever dit niet gedaan heeft, dient de betrokken overheid zelf te onderzoeken of de activiteit onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken. Wanneer dit het geval is, wordt dit door de overheid aan de kennisgever medegedeeld bij ter post aangetekende brief binnen de eventuele wachtermijn voor het uitvoeren van de activiteit voorzien in de wetgeving in het kader waarvan de kennisgeving of de melding gebeurt of bij gebreke daaraan binnen dertig dagen na de kennisgeving of melding. De kennisgever mag pas starten met de uitvoering van de betrokken activiteit wanneer voormelde termijn verstreken is zonder dat hij een voormeld bericht van de overheid heeft ontvangen.

De Vlaamse regering kan bepalen hoe moet aangetoond worden dat een activiteit geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken.”

Met de verzoekende partijen moet worden vastgesteld dat het motief in de bestreden beslissing dat de pachthoeve dichtbij het habitatrichtlijngebied gelegen is, een motief is dat reeds in de inmiddels vernietigde beslissing was opgenomen en de bijkomende motieven, met name dat er ten noordoosten van het habitatrichtlijn- en VEN-gebied een industrieel bedrijf ligt dat een grotere impact zal hebben dan het aangevraagde en het habitatrichtlijn- en VEN-gebied wordt ‘afgebakend’ door een spoorweg, niet van die aard zijn om te kunnen besluiten dat “*de impact op de speciale beschermingszone – als die er al is – [...]niet van die aard [is] dat ze als vermijdbaar kan gecatalogeerd worden*”. De verwerende partij laat immers in eerste instantie na de werkelijke impact van het voorwerp van de aanvraag op de aanwezige natuur te onderzoeken en beperkt zich ertoe te verwijzen naar de aanwezigheid van een bedrijf waarvan zij de aard en ligging niet concretiseert en naar het bestaan van een spoorweg die kennelijk aan de andere zijde van het habitatrichtlijn- en VEN-gebied gelegen is en waarvan zij niet uiteenzet welke invloed die op het voorwerp van de aanvraag en op de vermijdbaarheid van schade aan de op het ogenblik van de aanvraag aanwezige natuur kan hebben. De verwerende partij behoudt enerzijds wel als motief dat het perceel dat voorwerp van de aanvraag is volgens de biologische waarderingskaart niet gelegen is in biologisch waardevol gebied, terwijl uit diezelfde (weliswaar informatieve) kaarten blijkt dat in de nabije omgeving wel biologisch waardevolle tot zeer waardevolle gebieden voorkomen. Uit de motivering van de bestreden beslissing kan zodoende blijken dat de verwerende partij een té selectief onderzoek naar de impact van de aanvraag op de natuur heeft gevoerd. Het (beperkte) administratief dossier bevat evenmin stukken waaruit blijkt dat de verwerende partij met kennis van zaken heeft kunnen beslissen dat er geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

1.

In het derde middel roepen de verzoekende partijen de schending in van artikel 4.3.1, §1, 1°, a) en artikel 4.7.23, §1 VCRO, artikel 15.4.6.1 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen (Inrichtingsbesluit), de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan 'Gentse en Kanaalzone', de artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet en het motiveringsbeginsel.

De verzoekende partijen betogen in het eerste middelonderdeel samengevat dat de bestreden beslissing een vergunning aflevert voor een grootschalige constructie met een enorme visuele impact in landschappelijk waardevol gebied op basis van een redenering die identiek is aan die in de met het arrest van 7 november 2017 vernietigde beslissing, met uitzondering van de verwijzing naar artikel 5.7.1 VCRO. De bestaande bebouwing heeft niet tot gevolg dat de schoonheidswaarde niet verder beschermd wordt. In het arrest sluit de Raad een 'evolutieve' benadering van een 'landschappelijk waardevol agrarisch gebied' uit: de beoordeling van het esthetische criterium is beperkt tot de vraag of de aanvraag al dan niet de schoonheidswaarde van het landschap aantast. De toepassing van artikel 5.7.1, §3 VCRO heeft verder enkel tot gevolg dat maatregelen inzake landschapsintegratie niet automatisch impliceren dat het landschap wordt aangetast en heeft niet tot gevolg dat, in geval van bebouwing met die schaal en hoogte, de motiveringsplicht minder streng kan zijn, noch dat er sprake kan zijn van een evolutieve benadering van landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De toevoeging van één enkele zin komt niet tegemoet aan alle onwettigheden zoals vastgesteld door de Raad.

In een tweede middelonderdeel overwegen de verzoekende partijen dat de bestreden beslissing zonder enige rechtsgrond ervan uitgaat dat een landschappelijk waardevol gebied moet evolueren naar een 'cultuurlandschap'. In landschappelijk waardevol agrarisch gebied kunnen slechts constructies worden vergund voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in het gedrang brengen. De verwerende partij haalt de beoordeling van de verenigbaarheid met de gewestplanvoorschriften en de verenigbaarheid van de goede ruimtelijke ordening door elkaar, aangezien er een bespreking is van de goede ruimtelijke ordening, maar geen toets aan de gewestplanvoorschriften. De bestreden beslissing zou de impact van het grootschalige agro-industriële bedrijf niet ontkennen, maar stellen dat een dergelijk bedrijf zich toch weet in te passen in het bestaande landschap, wat geen pertinente motivering vormt in het licht van de vrijwaring van de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol gebied. Uit de vaststelling dat het niet de bedoeling is landschappelijk waardevolle gebieden te doen evolueren naar natuurgebieden volgt geenszins dat dergelijke gebieden moeten evolueren naar een invulling conform de schaalvergrotingseisen van bepaalde moderne landbouwindustrie. De bestemming 'landschappelijk waardevol' is niet ondergeschikt aan 'agrarisch'. Landbouwgebieden zijn niet uitsluitend bedoeld voor de oprichting van allerlei soorten gebouwen, maar zijn ook bestemd voor akkerbouw zodat een weigering van vergunning wegens afbreuk aan de schoonheidswaarde van het landschap in geen enkel opzicht zou neerkomen op een verbod van realisatie van de agrarische bestemming.

In een derde middelonderdeel argumenteren de verzoekende partijen dat de bestreden beslissing aansluiting zoekt met de bestaande "bebouwingskorrel" van de pachthoeve om de esthetische impact van een grootschalig agro-industrieel bedrijf op het landschap te minimaliseren. De esthetische toets vervat in artikel 15.4.6.1 Inrichtingsbesluit is gericht op de vrijwaring van de schoonheid van landschap, ongeacht het gegeven of dit landschap reeds in zekere mate werd aangetast door bestaande bebouwing. De verzoekende partijen verwijzen naar rechtspraak die

betoogt dat het reeds aangetast karakter van de omgeving geen reden kan zijn om landschappelijk waardevol agrarisch gebied nog verder aan te tasten. De bestreden beslissing tracht de impact op het landschap echter te minimaliseren onder verwijzing naar de “bestaande bebouwingskorrel”. De plaatselijke ruimtelijke ordening kent geen enkele vorm van agro-industriële bebouwing en het enige industriële bedrijf waarnaar wordt verwezen ligt op bijna 2 kilometer afstand, zodat er geen sprake is van integratie in de “overheersende inplantingsmorfologie.

Ten slotte stellen de verzoekende partijen in een vierde middelonderdeel dat de bestreden beslissing tracht de impact te minimaliseren door verwijzing naar ‘esthetische materialen’, ‘ingroening’ en erfbeplanting. Zo’n groenscherm is volgens de vroegere rechtspraak van de Raad niet meer dan een lapmiddel. Contact met het provinciaal loket met het oog op kwalitatieve inpassing impliceert allerm minst dat de schoonheid van het landschap niet zal worden aangetast. De bestreden beslissing erkent dat de aanvraag zich situeert in een uitgestrekt agrarisch gebied en de omgeving gekenmerkt wordt door een open kouterlandschap. De verwerende partij neemt een uitgebreide – doch allerm minst feitelijk juiste en in rechte pertinente – motivering in de bestreden beslissing op waarbij zij volgens de verzoekende partijen ‘*de olifant in de kamer tracht te ontwijken*’, namelijk een agro-industrieel complex met een footprint van meer dan 20 are. De toepassing van artikel 5.7.1, §3 VCRO leidt er uiteraard niet toe dat ‘maatregelen voorzien voor landschapsintegratie’ alle soorten constructies inpasbaar maken. Zoals de Raad oordeelde zijn de schaal en de hoogte van deze constructies per definitie niet inpasbaar in een open gebied.

2.

De verwerende partij stelt dat de anders dan in de vernietigde beslissing, vandaag artikel 5.7.1 VCRO geldt, dat bepaalt dat landschappelijk waardevol agrarisch gebied nog steeds een voor de landbouw bruikbaar gebied is, en er de *facto* geen bouwverbod mag gelden. De verwerende partij merkt dat op en stelt vast dat het aangevraagde in het landschap – dat wordt gekenmerkt door landbouwbedrijven – past, door de manier waarop de aanvrager bouwt (materiaalgebruik, inplanting,...) en de integratie die de aanvrager voorziet. Een meer concrete beoordeling van de integratie van de aanvraag in de omgeving is moeilijk denkbaar, aldus de verwerende partij.

3.

De verzoekende partijen argumenteren dat de verwerende partij er zich toe beperkt te stellen dat door de introductie van artikel 5.7.1 VCRO er geen *de facto* bouwverbod mag gelden en dat “*een meer concrete beoordeling van de integratie van een aanvraag in het landschap moeilijk denkbaar is*”, terwijl de verzoekende partijen in het middel duidelijk de grenzen van de toepassing van artikel 5.7.1 VCRO hebben uiteengezet en aangetoond dat de bestreden beslissing deze grenzen manifest overschrijdt.

Beoordeling door de Raad

1.

Uit de niet betwiste gegevens van de zaak blijkt dat het betrokken perceel gelegen is in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Voor de landschappelijk waardevolle agrarische gebieden gelden de bestemmingsvoorschriften neergelegd in de artikelen 11.4.1 en 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit.

Artikel 11.4.1 bepaalt onder meer het volgende:

“De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin.

Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens

verblijfsgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en eveneens para-agrarische bedrijven.”

Artikel 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit luidt als volgt:

“De landschappelijk waardevolle agrarische gebieden zijn gebieden waarvoor bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in het gevaar brengen.”

Uit de samenlezing van de artikelen 11.4.1 en 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit volgt dat de toelaatbaarheid van bouwwerken in landschappelijke waardevolle agrarische gebieden op grond van een tweevoudig criterium getoetst moet worden:

- 1) een ‘planologisch criterium’, wat veronderstelt dat het vergunningverlenend bestuursorgaan nagaat of de te vergunnen werken in overeenstemming zijn met de bestemming agrarisch gebied, en,
- 2) ‘een esthetisch criterium’, wat inhoudt dat de bedoelde werken in overeenstemming gebracht moeten kunnen worden met de eisen ter vrijwaring van het landschap.

Voor het esthetisch criterium dient de bestreden beslissing bijgevolg de motieven aan te duiden op grond waarvan geoordeeld wordt waarom de aanvraag al dan niet de schoonheidswaarde van het landschap in het gedrang brengt en een formele motivering te bevatten over de inpasbaarheid van het aangevraagde in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Deze motieven moeten in feite juist en in rechte pertinent zijn. Ze moeten duidelijk vermeld worden in de bestreden beslissing zelf en moeten op een duidelijke en afdoende wijze weergeven waarom het bevoegde bestuursorgaan tot die beslissing gekomen is.

Artikel 5.7.1 VCRO, ingevoegd door artikel 94 van het decreet van 8 december 2017 houdende wijziging van diverse bepalingen inzake ruimtelijke ordening, milieu en omgeving bepaalt bovendien:

*“...
§ 1. Het voorschrift, vermeld in artikel 15, 4.6.1, van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen, wordt toegepast als volgt. In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, evenals handelingen en werken die de landschapsontwikkeling of -opbouw tot doel hebben.*

Bij de beoordeling van vergunningsaanvragen wordt rekening gehouden met de actueel in het gebied aanwezige karakteristieke landschapselementen en landschapsopbouw. In deze gebieden mogen slechts handelingen en werken worden uitgevoerd in zoverre op basis van een afweging wordt aangetoond dat het aangevraagde landschappelijk inpasbaar is in het gebied. Deze afweging kan een beschrijving van maatregelen bevatten ter bevordering van de landschapsintegratie, in voorkomend geval met betrekking tot de inplanting, gabariet, architectuur, aard van de gebruikte materialen en landschapsinkleding en kan eveneens rekening houden met de landschapskenmerken uit de vastgestelde landschapsatlas, vermeld in artikel 4.1.1 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en de mate waarin het landschap gekenmerkt wordt door de aanwezigheid van clusters van bedrijfscomplexen of verspreide bebouwing of de aanwezigheid van lijninfrastructuur.

§ 2. Als de gebieden, vermeld in paragraaf 1, deel uitmaken van een erfgoedlandschap of een beschermd cultuurhistorisch landschap, vermeld in artikel 2.1, 14°, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, mogen slechts handelingen en werken worden uitgevoerd in zoverre op basis van een afweging wordt aangetoond dat het aangevraagde de in het gebied aanwezige karakteristieke landschapselementen en landschapsopbouw niet in gevaar brengt. Deze afweging bevat een actuele analyse van de landschaps- en erfgoedelementen van het gebied en een beschrijving van maatregelen ter bevordering van de landschapsintegratie, in voorkomend geval met betrekking tot de inplanting, gabariet, architectuur, aard van de gebruikte materialen en landschapsinkleding.

§ 3. Als er in de aanvraag in de gebieden, vermeld in paragrafen 1 of 2, maatregelen voorzien worden of als in de vergunning voorwaarden voor landschapsintegratie opgelegd worden, impliceert dat niet dat het aangevraagde niet kan worden ingepast in het gebied noch dat het aangevraagde de in het gebied aanwezige karakteristieke landschapselementen en landschapsopbouw in gevaar brengt."

...

De memorie van toelichting bij de codextrein beschrijft de reden voor invoeging van artikel 5.7.1 VCRO als volgt: (Parl.St. VI.Parl. 2016-17, stuk 1149/1, p. 117-118, artikel 79):

"Conform artikel 15.4.6.1, tweede lid, van het Inrichtingsbesluit 1972 zijn in landschappelijk waardevol agrarisch gebied alle handelingen en werken toegelaten die in gewoon agrarisch gebied mogelijk zijn 'voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen'. Aldus is bebouwing in landschappelijk waardevol agrarisch gebied niet uitgesloten. Zowel de RVS als de RvVb hanteren evenwel een zeer strikte interpretatie van deze bepaling die reeds tot talrijke vernietigingsarresten heeft geleid waarin wordt geoordeeld dat de omstandigheid dat een landschap reeds door bestaande bebouwing is aangetast geen reden uitmaakt om het door nieuwe bebouwing nog verder aan te tasten en/of het voorzien van maatregelen die de landschappelijke integratie bevorderen (zoals bijvoorbeeld de aanleg van een groenscherm) net aantonen dat de schoonheidswaarde wordt aangetast door de voorziene bouwwerken. Hierdoor is het op vandaag de facto quasi onmogelijk geworden om nog stedenbouwkundige vergunningen af te leveren voor het uitvoeren van bouwwerken in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Deze problematiek werd ook reeds aangekaart in de rechtsleer. Daarom wordt de initiële bedoeling, die er nooit heeft in bestaan om van landschappelijk waardevol agrarisch gebied bouwvrij gebied te maken, inzake de toepassing van artikel 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit 1972 verder verduidelijkt. Als algemeen principe wordt gesteld dat alle handelingen en werken mogen worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in de grondkleur aangegeven bestemming evenals handelingen en werken die de landschapsontwikkeling of -opbouw tot doel.

Bij de beoordeling van vergunningsaanvragen moet aan de hand van een afweging worden aangetoond dat de handelingen en werken inpasbaar zijn in het gebied (paragraaf 1, tweede lid). Deze afweging kan een beschrijving van maatregelen bevatten ter bevordering van de landschapsintegratie, in voorkomend geval met betrekking tot de inplanting, gabariet, architectuur, aard van de gebruikte materialen en landschapsinkleding en kan eveneens rekening houden met de mate waarin het landschap gekenmerkt wordt door de aanwezigheid van clusters van bedrijfscomplexen of verspreide bebouwing of de aanwezigheid van lijninfrastructuur. Onder de verspreide bebouwing worden ook de bestaande bedrijfsgebouwen van de vergunningsaanvrager gerekend. Het is evident dat indien het niet gaat om een van de opgesomde gevallen, dit niet automatisch betekent dat het aangevraagde niet kan worden ingepast in het gebied. In paragraaf 1 wordt verwezen naar de vastgestelde landschapsatlas, zoals vermeld in het Onroerenderfgoeddecreet, als

een van de elementen waarmee rekening kan worden gehouden bij de afweging inzake de landschappelijke inpasbaarheid. Voor gebieden die deel uitmaken van erfgoed- en cultuurhistorische landschappen wordt, met het oog op maximale bescherming van deze landschappen, een strenger criterium gehanteerd voor de afweging dan voorzien in paragraaf 1, tweede lid, in die zin dat moet worden aangetoond dat het aangevraagde de in het gebied aanwezige karakteristieke landschapselementen en landschapsopbouw niet in het gevaar brengt (paragraaf 2). Ook wordt expliciet aangegeven dat het voorzien van maatregelen in de aanvraag of het opleggen van voorwaarden in de vergunning voor landschapsintegratie niet impliceren dat het aangevraagde niet kan worden ingepast in het gebied (paragraaf 3)."

Bijgevolg kan/moet een vergunningverlenende overheid bij de beoordeling van landschappelijke inpasbaarheid rekening houden met de actueel in het gebied aanwezige karakteristieke landschapselementen en landschapsopbouw. Haar afweging van de landschappelijke inpasbaarheid kan een beschrijving van maatregelen bevatten ter bevordering van de landschapsintegratie, in voorkomend geval met betrekking tot de inplanting, gabariet, architectuur, aard van de gebruikte materialen en landschapsinkleding en de mate waarin het landschap gekenmerkt wordt door de aanwezigheid van clusters van bedrijfscomplexen of verspreide bebouwing of de aanwezigheid van lijninfrastructuur. Artikel 5.7.1, §3 VCRO bepaalt nadrukkelijk dat het opleggen van een groenscherm op zich niet impliceert dat de schoonheidswaarde van het landschap wordt geschaad, wat echter niet wil zeggen dat (het opleggen van een voorwaarde tot) het voorzien van een groenscherm kan volstaan om tot de inpasbaarheid van het project in het landschappelijk waardevolle gebied te besluiten.

Artikel 5.7.1 VCRO blijft echter uitdrukkelijk bepalen dat in landschappelijk waardevol agrarisch gebied slechts handelingen en werken mogen worden uitgevoerd in zoverre op basis van een afweging wordt aangetoond dat het aangevraagde landschappelijk inpasbaar is in het gebied.

Uit de bestreden beslissing en de goedgekeurde plannen blijkt dat de verwerende partij een stedenbouwkundige vergunning verleent voor onder meer de bouw een rundveeststal van 30 m breed en 45,25 m lang met een totale oppervlakte van circa 1.350 m² (met een nokhoogte van 9,1 m), een machineloods/aardappelloods met bureauruimten van 20,40 breed op 45,20 m diep met een totale oppervlakte van circa 900 m² (nokhoogte 9,7 m) en een nieuwe sleufsilo voor opslag van groenvoeder met een oppervlakte van circa 360 m².

De bestreden beslissing beoordeelt de landschappelijke inpasbaarheid van de aanvraag als volgt:

“...
2.4 De juridische aspecten
[...]
B. Overeenstemming gewestplanbestemming

[...]
Er kan al meegegeven worden dat de aanvrager qua materiaalgebruik en erfbeplanting en compactheid van het geheel duidelijk inspanningen geleverd om het gevraagde landschappelijk inpasbaar te houden, wat de landschappelijke toets ten goede komt.

2.5 De goede ruimtelijke ordening
[...]
Het gevraagde maakt deel uit van een bestaande landbouwwuitbating die sinds lang op deze plek voorkomt en mee deze locatie en de omgeving heeft gevormd. [...]

Het voorwerp van de aanvraag situeert zich in een landelijke omgeving buiten de dorpskern van de deelgemeente Munte, in een uitgestrekt agrarisch gebied. De omgeving wordt gekenmerkt door een open kouterlandschap, waarbinnen enkele woonkorrels voorkomen met her en der agrarische bedrijven.

Ten zuidoosten van voorliggende aanvraag grenst reeds een gevestigd landbouwbedrijf. Deze pachthoeve en het naastgelegen perceel is in eigendom van appellant en in gebruik door de aanvrager. [...]

Appellanten stellen verder dat door de inplanting van het bedrijf er visuele hinder zal zijn. De inplanting is voorzien dicht tegen de straat, in het verlengde en het ritme van de bestaande gebouwen. Er wordt in de mate van het mogelijke geclusterd bij de bestaande bebouwingskorrel van de pachthoeve om zo de open ruimte te vrijwaren en de bijkomende aansnijding van deze open ruimte tot een minimum te herleiden. Zodoende wordt visueel één geheel bekomen. Door te streven naar een bundeling van gebouwen wordt een verdere versnippering van het agrarisch gebied voorkomen en blijft de impact op het landschappelijk waardevol agrarisch gebied beperkt.

Het standpunt van de aanvrager wordt bijgetreden dat landbouwbedrijven de noodzakelijke ontwikkelingskansen moeten kunnen krijgen, agrarische gebieden zijn immers in de eerste plaats bestemd voor de productie van primaire landbouwproducten en zijn inherent verbonden met de hiervoor noodzakelijke gebouwen en constructies.

De aanvrager haalt terecht aan dat ook in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied de landschappelijke waarde niet mag betekenen dat er geen uitbreiding van de bebouwing voor landbouwers meer toegelaten zou kunnen worden, een landschap dient immers mee te evolueren met zijn tijd en kan inderdaad, mits de nodige zorg, een zekere schaalvergroting verdragen zonder daarom de landschappelijke waarde te verliezen.

Er kan niet verwacht worden dat de landschappelijk waardevolle gebieden evolueren naar natuurlijke landschappen of natuurgebieden, aangezien dit niet het landschapstype is dat zich aldaar op vandaag voordoet of door de bestuurlijke overheid gewenst is, gelet op de grondkleur die nog steeds agrarisch gebied beoogt.

Het landbouwgebied aan de Asselkouter en omgeving betreft een gebied met diverse versnipperde als dan niet zonevreemde bebouwing.

De typerende landschapsmorfologie betreft een vrij open gebied met dreefstructuur en bosstructuren allen met een overheersende inplantingsmorfologie richting oosten.

De aanvraag beoogt door de stallen eveneens in te planten conform de overheersende landschapsskenmerken, een integratie, dewelke aansluit bij de bestaande bebouwing die ook dit inplantingskenmerk kent.

Alle gebouwen zijn noodzakelijk voor de uitoefening van een hedendaags landbouwbedrijf en hebben qua structuur en indeling zonder meer een landbouwkundige invulling.

De specifieke plaatsing van de sleufsilo is ingegeven vanuit voormelde landschapsmorfologie en haar kenmerken.

Het is een gegeven dat dergelijke bedrijven deze cultuurlandschappen mee vormgeven, dit al van ouds her. Ook landbouwbedrijven vormen een onderdeel van deze landschappen en kunnen, wanneer ze kwalitatief vormgegeven worden, zoals hier het geval is, mee de landschappelijke waarde gaan bepalen.

Tevens stelt art. 5.7.1 VCRO, §3 dat als er bij aanvragen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied, maatregelen voorzien worden voor landschapsintegratie, dit niet impliceert dat het gevraagde niet kan worden ingepast in het gebied noch dat het aangevraagde de in het gebied aanwezige karakteristieke landschapselementen of landschapsofbouw in gevaar brengt.

De aanvrager heeft voor de opmaak van deze plannen o.a. met het provinciaal loket voor Landbouw en Platteland contact genomen om suggesties te krijgen op welke manier het beoogde kwalitatief kan ingepast worden op dit terrein. De suggesties die door dat loket vanuit hun expertise geformuleerd werden, werden meegenomen in de aanvraag, zowel

voor wat betreft materiaalgebruik als voor wat betreft ingroening. De gebouwen worden opgetrokken met de kortste zijde evenwijdig met de weg, met gevels in betonpanelen, houten beplanking, spaceboarding met een fijne textuur en met een dakbedekking die bestaat uit zwarte golfplaten. Dit zijn kwalitatieve, esthetische materialen.

Het inplantingsplan bij het dossier voorziet in de aanplanting van een passende erfbeplanting op het nieuwe erf.

De realisatie van dit erfbeplantingsplan zal mee zorgen voor een goede landschappelijke integratie van de gebouwen in de omgeving.

...

De verwerende partij meent aldus dat de verenigbaarheid met landschappelijk waardevol agrarisch gebied vaststaat nu:

- (1) de aanvragers qua materiaalgebruik, erfbeplanting en compactheid van het geheel duidelijk inspanningen hebben geleverd om het gevraagde inpasbaar te houden;
- (2) het gevraagde deel uitmaakt van een bestaande landbouwwuitbating die sinds lang op deze plek voorkomt en deze locatie en omgeving mee gevormd heeft;
- (3) het voorwerp van de aanvraag zich situeert in een landelijke omgeving in uitgestrekt agrarisch gebied, gekenmerkt door een open kouterlandschap, waarbinnen enkele woonkorrels voorkomen met her en der agrarische bedrijven;
- (4) de inplanting voorzien is tegen de straat, in het verlengde en het ritme van de bestaande gebouwen en zodoende in de mate van het mogelijke wordt geclusterd bij de bestaande bebouwingskorrel van de pachthoeve om de open ruimte te bewaren en bijkomende aansnijding van open ruimte te vermijden, zodat een visueel geheel wordt bekomen;
- (5) de aanvragers moeten worden bijgetreden dat landbouwbedrijven de noodzakelijke ontwikkelingskansen moeten krijgen en de ligging in landschappelijk waardevol agrarisch gebied niet mag betekenen dat geen uitbreiding van de bebouwing meer mogelijk is;
- (6) er niet kan verwacht worden dat landschappelijke waardevolle gebieden evolueren naar natuurlijke landschappen of natuurgebieden aangezien de grondkleur nog steeds agrarisch gebied beoogt;
- (7) het 'landbouwgebied' aan de Asselkouter en omgeving een gebied betreft met diverse versnipperde als dan niet zonevreemde bebouwing;
- (8) de typerende landschapsmorfologie een vrij open gebied met een dreefstructuur en bosstructuren met een overheersende inplantingsmorfologie richting oosten betreft;
- (9) alle gebouwen noodzakelijk zijn voor de uitoefening van een hedendaags landbouwbedrijf;
- (10) de aanvrager voor de opmaak van de plannen met het provinciaal loket voor Landbouw en Platteland contact heeft opgenomen om het beoogde kwalitatief ingepast te krijgen op het terrein; het inplantingsplan voorziet in 'een passende erfbeplanting op het nieuwe erf.

Hoewel specifiek materiaalgebruik, erfbeplanting en clustering in algemene zin voor een verhoogde inpasbaarheid van bebouwing in landschappelijk waardevol agrarisch gebied kunnen zorgen, kan dat niet als een algemeen gegeven worden aangenomen (overdreven clustering kan bijvoorbeeld tot een verminderde inpasbaarheid leiden), zodat concreet moet worden onderzocht of een gebouw/gebouwen met haar specifieke kenmerken derwijze in het landschap met beschreven specifieke kenmerken kan worden ingepast zodoende dat de schoonheidswaarde van het landschap niet wordt aangetast. Dat veronderstelt een concreet onderzoek van (1) de kenmerken van het landschap, (2) de specifieke kenmerken van het gebouw/gebouwencomplex en (3) van de vraag of het kwestieuze gebouw/gebouwencomplex in het betreffende landschap kan worden ingepast.

De Raad moet opnieuw vaststellen dat uit de bestreden beslissing niet kan worden afgeleid dat de schoonheidswaarde van het landschap zoals de verwerende partij dat omschrijft niet door het vergunde project zal worden aangetast.

Het geschetste specifieke materiaalgebruik, erfbeplanting en clustering ten spijt dient te worden vastgesteld dat de verwerende partij de omvang van het gebouw/gebouwencomplex onvoldoende in rekening neemt en er zonder redengeving vanuit lijkt te gaan dat clustering de schoonheidswaarde van het landschap het minst aantast. De verwerende partij lijkt ook de kenmerken van het landschap maar fragmentarisch te omschrijven waar zij melding maakt van een open kouterlandschap met woonkorrels en her en der agrarische bedrijven zonder de locatie en omvang van die 'woonkorrels' en agrarische bedrijven nader te omschrijven zodat niet kan worden afgeleid of zij ook deel uitmaken van het betreffende landschap, alsook de speciale beschermingszone en VEN-gebied (zie eerste en tweede middel) niet bij haar beoordeling lijkt te betrekken.

Het derde middel is in de aangegeven mate gegrond.

D. Vierde middel

Standpunt van de partijen

1.

In een vierde middel roepen de verzoekende partijen de schending in van artikel 4.3.2, §2bis en 4.3.2, §3bis van het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid dd. 5 april 1995 (hierna: DABM), artikel 2, §§ 6 en 7 van het besluit van 10 december 2004 van de Vlaamse regering houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan de milieueffectrapportage (MER-besluit), artikel 4 van richtlijn 2011/92/EU van 13 december 2011 betreffende de milieubeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, en uit de schending van de artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet en het gezag van gewijsde van het arrest van 7 november 2017 met nummer RvVb/A/1718/0217.

De verzoekende partijen betogen in een eerste middelonderdeel in essentie dat in de bestreden beslissing overwogen wordt dat het vergunde geen project zou betreffen als opgenomen bijlage I, II of III van het MER-besluit en de aanvraag niet aan een MER-screening moest worden onderworpen. Het project komt wel degelijk voor op de lijst gevoegd als bijlage III project-MER-besluit, namelijk 'intensieve veeteeltbedrijven (projecten die niet in bijlage I of II zijn opgenomen). De verzoekende partijen verwijzen naar de inhoud van het arrest en naar het gebrek aan definitie van het begrip 'intensieve veeteeltbedrijven', en vervolgens naar de handleiding van het departement LNE waarin 'intensieve veeteelt' wordt gedefinieerd als veehouderij met veel dieren op weinig grond of veeteelt gekenmerkt door een ver doorgevoerde mechanisatie. Intensieve veeteelt is doorgaans niet-grondgebonden. De aanvraag behelst volgens de verzoekende partijen ontegenzeggelijk een 'intensief veeteeltbedrijf' nu het 1) onmiskienbaar om een veehouderij met veel dieren op weinig grond gaat (er worden 100 dieren voorzien in een stal van 30m op 45m) en 2) het bedrijf kennelijk niet-grondgebonden is aangezien de aanvraag strekt tot herlokalisatie van een reeds bestaand bedrijf gelegen op andere gronden. De niet-grondgebondenheid zou tevens voortvloeien uit het feitelijk gegeven dat er geen aansluiting is van de stallen op de aanliggende weides van de aanvragers nu de omliggende weilanden in eigendom zijn van beroepers, en de runderen honderden meters over de openbare weg moeten afleggen alvorens ze de dichtstbijzijnde eigendom van de aanvragers kunnen bereiken. De dichtstbijzijnde weide van de aanvragers wordt bovendien over de gehele lengte afgebakend door een beek die de grens vormt van de speciale beschermingszone, en de effecten van de 100 grazende en mest producerende runderen kunnen desastreus zijn.

In een tweede middelonderdeel uiten de verzoekende partijen kritiek op de overweging in de MER-toets in de bestreden beslissing dat de aanvraag geen aanzienlijke milieueffecten zal veroorzaken. Een agro-industrieel intensief veeteeltbedrijf waarbij een aanzienlijke hoeveelheid aan meststoffen

en brandstof zich bevindt op een steenworp van een speciale beschermingszone en VEN-gebied met een gevoelige waterhuishouding en waarvan de uitbating gepaard gaat met onvermijdelijke hinderaspecten (geluid, geur, licht) betreft volgens de verzoekende partijen evident een bedrijf dat door diens locatie, aard en/of omvang aanzienlijke milieueffecten zou kunnen veroorzaken, minstens gescreend diende te worden in het licht van de MER-regelgeving.

2.

De verwerende partij voert ter zake geen repliek.

3.

De verzoekende partijen merken op dat de verwerende partij geen repliek voert, zodat volgens rechtspraak van de Raad van State de door de verzoeker geschetste feiten als waar worden aanvaard.

Beoordeling door de Raad

1.

De Raad stelt vast dat de vergunningsaanvraag werd ingediend op 2 maart 2012, maar de bestreden beslissing van 15 maart 2018 dateert.

Met een arrest van 24 maart 2011 met nummer C-435/09 heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat voor zover de regelgeving van het Vlaamse Gewest drempelwaarden en selectiecriteria vaststelt die enkel met de omvang van het betrokken project rekening houden, dit niet aan de eisen van artikel 4, leden 2 en 3 van die richtlijn, gelezen in samenhang met de bijlagen II en III, voldoet. Het Hof van Justitie oordeelde vervolgens dat de regelgeving van het Vlaamse Gewest de verplichtingen niet is nagekomen die volgen uit de richtlijn 85/337 doordat niet de nodige maatregelen zijn genomen om artikel 4, leden 2 en 3, van deze richtlijn, gelezen in samenhang met de bijlagen II en III, correct of volledig uit te voeren.

Het Hof van Justitie heeft in zijn arrest van 7 januari 2004 met nummer C-201/02 overwogen dat artikel 2, eerste lid van de richtlijn 85/337/EEG, gelezen in samenhang met artikel 1, tweede lid en artikel 4, tweede lid ervan, rechtstreekse werking heeft.

De omzendbrief van 22 juli 2011 “LNE 2011/1 - Milieueffectbeoordeling en vergunningverlening voor bepaalde projecten ten gevolge van het arrest van het Hof van Justitie van 24 maart 2011 (C-435/09, Europese Commissie t. België)”, bevat “richtsnoeren voor de maatregelen die de advies- en vergunningverlenende instanties kunnen nemen in het kader van hun verplichting om de volle werking van de bepalingen van richtlijn 85/337/EEG te waarborgen, in afwachting van de wijzigingen in de Vlaamse regelgeving die noodzakelijk zijn om het arrest van het Hof van Justitie uit te voeren”.

In de omzendbrief wordt onder meer gesteld dat, om te bepalen of het project dat het voorwerp vormt van de vergunningsaanvraag tot het toepassingsgebied van deze omzendbrief behoort, achtereenvolgens nagegaan moet worden of het project opgenomen is in (1) bijlage I van het MER-besluit, (2) in bijlage II van het MER-besluit (3) in de lijst die is opgenomen in de bijlage bij de omzendbrief. De lijst bedoeld onder (3) is de lijst van bijlage II bij richtlijn 85/337/EEG.

Volgens de bepalingen ervan houdt de omzendbrief op uitwerking te hebben zodra de wijzigingen in de Vlaamse regelgeving in werking treden.

Op datum van het indienen van de aanvraag op 2 maart 2012 bestond in de procedure die van toepassing was op stedenbouwkundige vergunningsaanvragen geen verplichting tot het indienen

van een project-m.e.r.-screeningsnota. Uit de gewijzigde regelgeving die van kracht werd vanaf 29 april 2013 kan niet worden afgeleid dat de aanvrager van een vergunning in de loop van de procedure nog een project-m.e.r.-screeningsnota zou moeten voorleggen.

De verwerende partij betwist echter niet dat op de datum van het indienen van de aanvraag op 2 maart 2012 de Omzendbrief van 22 juli 2011 “LNE 2011/1 - Milieueffectbeoordeling en vergunningverlening voor bepaalde projecten ten gevolge van het arrest van het Hof van Justitie van 24 maart 2011 (C-435/09, Europese Commissie t. België)” was uitgebracht, die onder meer gericht is naar de deputaties in hun hoedanigheid van overheidsinstanties die betrokken zijn bij de vergunningverlening.

De vergunningverlenende overheid diende als gevolg van de rechtstreekse werking van artikel 2, eerste lid, van richtlijn 85/337/EEG, in samenhang met artikel 1, tweede lid, en artikel 4, tweede lid, van die richtlijn, gevolgd door richtlijn 2011/92/EU met identieke bepalingen, alsnog te screenen of de aanvraag al dan niet aanzienlijke milieueffecten kan hebben waarvoor een project-MER dient te worden opgemaakt. Uit de voorgaande bespreking volgt dat deze vraag op het ogenblik van de bestreden beslissing, diende beantwoord te worden op grond van artikel 2, eerste lid en artikel 4, tweede lid van de richtlijn 2011/92/EU, in samenhang met bijlage II van deze richtlijn.

In het vermelde arrest van 24 maart 2011 heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat de hierboven vermelde Vlaamse regelgeving van 2004 niet in overeenstemming is met een aantal bepalingen van de richtlijn omdat een aantal projecten die zijn opgenomen in bijlage II van de richtlijn alleen op basis van het criterium “omvang van het project” uitgesloten werden van een zogenaamde screening, zonder rekening te houden met andere relevante criteria, zoals de aard en de ligging van het project. De projecten die vermeld zijn in bijlage II van de richtlijn moeten dus geacht worden projecten te zijn die omwille van hun omvang, aard of ligging een milieueffectenbeoordeling noodzakelijk maken.

In bijlage II, rubriek 1) ‘Landbouw, bosbouw en aquacultuur’, e) blijkt dat voor ‘intensieve veeteeltbedrijven (voor zover niet in bijlage I opgenomen), afhankelijk van die in bijlage III bedoelde selectiecriteria in functie van de kenmerken van de projecten, de plaats van de projecten en de kenmerken van het potentiële effect, moet worden nagegaan of er al dan niet een milieueffectenbeoordeling dient te geschieden.

Het is bij een aanvraag voor een veeteeltbedrijf van belang in de eerste plaats te bepalen of het veeteeltbedrijf als ‘intensief’ moet gezien worden. Het begrip ‘intensieve veeteeltbedrijven’ is niet gedefinieerd. In de spraakgebruikelijke betekenis is intensieve veehouderij een andere benaming voor niet grondgebonden veehouderij, of nog een veeteeltbedrijf “gericht op de hoogst mogelijke productiviteit”. De verwerende partij dient dus in de eerste plaats aan de hand van de concrete gegevens over het landbouwbedrijf te bepalen of de aanvraag al dan niet betrekking heeft op een ‘intensief’ veeteeltbedrijf.

3.

De bestreden beslissing overweegt op dit punt:

“ ...

Artikel 4.3.1. van het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid vereist dat bepaalde projecten aan een milieueffectrapportage worden onderworpen.

Huidige aanvraag omvat geen project dat is opgenomen in de lijsten van bijlage I, II of III van het MER-besluit van 10 december 2004.

Gelet op de datum van indiening van deze aanvraag was een merscreeningsnota niet verplicht bij deze aanvraag.

De aanvraag dient niet aan een MER-screening te worden onderworpen.

Het aangevraagde is gelegen in agrarisch gebied en het aangevraagde, met name een aardappelloods en een stal, zijn tevens verwant aan het agrarisch gebied.

Het beoogde bedrijf is een gemengd bedrijf met rundveehouderij, het betreft geen intensief veeteeltbedrijf, nu de voorgestelde stal een niet-intensieve rundveehouderij voorstaat maar grondgebonden blijkt te zijn.

De activiteiten betreffen een rundveehouderij, waarbij de dieren meerdere maanden op de weides vertoeven zonder dat ze heen en terug naar de stal moeten worden gebracht. De aanvragers beschikken over ruim 17 hectare graasweiden voor hun runderen. Het voorwerp van de aanvraag strekt tevens tot oprichting van een aardappelloods en materiaalloods voor akkerbouw materiaal, die geen onderdeel uitmaken van een industriële veehouderij. De activiteiten betreffen duidelijk een grondgebonden familiaal landbouwbedrijf, en geen intensieve niet grondgebonden veehouderij. Het voorwerp is zodoende niet te beschouwen als een activiteit vermeld in bijlage III MER-besluit.

Bovendien wordt de gewenste bebouwing ruimtelijk geclusterd met het reeds bestaande bedrijf. Zodoende kan er in alle redelijkheid besloten worden dat voorliggende aanvraag geen aanzienlijke milieueffecten zal veroorzaken.

...

De vaststelling dat er in hoofde van de aanvrager gelet op de datum van indiening van de aanvraag geen verplichting bestond om een project-m.e.r.-screeningsnota als dusdanig bij te brengen, impliceert niet dat niet moest onderzocht worden of voor de aanvraag een milieueffectenbeoordeling diende te geschieden.

De verwerende partij onderzoekt ditmaal – in tegenstelling tot de beslissing die vernietigd werd met het arrest van 7 november 2017 – wel of de veehouderij in kwestie grondgebonden is. De Raad heeft daaromtrent slechts een marginaal toetsingsrecht. De vaststelling dat voor het project een passende beoordeling diende te worden opgemaakt (zie eerste middel), impliceert niet dat de verzoekende partijen aannemelijk maken dat de vaststelling in de bestreden beslissing dat de aanvraag “geen project omvat dat is opgenomen in de lijsten van bijlage I, II of III van het MER-besluit van 10 december 2004”, foutief is.

Het middel wordt verworpen.

VI. BEVEL MET TOEPASSING VAN ARTIKEL 37 DBRC-DECREET

1.

Het toepasselijke artikel 37 DBRC-decreet luidt onder meer als volgt:

“ ...

§ 1. Na gehele of gedeeltelijke vernietiging kan een Vlaams bestuursrechtcollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), de verwerende partij bevelen om met inachtneming van de overwegingen die opgenomen zijn in zijn uitspraak een nieuwe beslissing te nemen of een andere handeling te stellen. Het kan daarbij de volgende voorwaarden opleggen: (...)

§ 2. Het Vlaams bestuursrechtcollege als vermeld in artikel 2, 1°, b), kan, als de nieuw te nemen beslissing, bevolen conform paragraaf 1, eerste lid, het gevolg is van een gebonden bevoegdheid van de verwerende partij, het arrest in de plaats stellen van die beslissing.

...”

De parlementaire voorbereiding bij dit, door het decreet van 9 december 2016 houdende wijziging van diverse decreten, wat de optimalisatie van de organisatie en de rechtspleging van de Vlaamse bestuursrechtcolleges betreft, in de bovenvermelde zin gewijzigd artikel 37 DBRC-decreet luidt onder meer (*Parl.St. VI.Parl. 2015-2016, 777, nr. 1, p. 11*):

“ ...

Substitutiebevoegdheid

Naast de hierboven aangehaalde aanpassingen, wordt in artikel 37, §2, voorzien in een (beperkte) bevoegdheid tot indeplaatsstelling van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, dit naar analogie met artikel 36, §1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan, wanneer de nieuw te nemen beslissing, bevolen overeenkomstig paragraaf 1, eerste lid, het gevolg is van een zuiver gebonden bevoegdheid van de verwerende partij, het arrest in de plaats stellen van die beslissing. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het geval waarbij de bestreden beslissing een vergunning verleend heeft voor stedenbouwkundige handelingen, die naar het oordeel van de Raad voor Vergunningsbetwistingen geenszins kunnen worden vergund wegens een onoverkomelijke legaliteitsbelemmering. Omwille van de louter gebonden bevoegdheid, kan het vergunningverlenende bestuursorgaan in dat geval de vergunning enkel weigeren, zodat het overbodig is de zaak terug te verwijzen naar dit bestuursorgaan. Omwille van de efficiëntie is het in dat geval beter dat de Raad zich in de plaats stelt van het betrokken vergunningverlenende bestuursorgaan en op die manier een definitief einde stelt aan het betrokken rechtsgeschied. Deze substitutiebevoegdheid van de Raad moet aldus bijdragen tot een (meer) definitieve geschilbeslechting binnen het vergunningscontentieux. Het dient evenwel opgemerkt dat deze bevoegdheid enkel kan worden aangewend ingeval er sprake is van een zuiver gebonden bevoegdheid, in die zin dat het vergunningverlenende bestuursorgaan over geen enkele beleidsvrijheid of appreciatiemarge (meer) beschikt bij het nemen van de beslissing. Anders oordelen, zou afbreuk doen aan het beginsel van de scheiding der machten.

...”

2.

Uit voormeld artikel, zoals toegelicht in de parlementaire voorbereiding, blijkt dat de Raad over een beperkte substitutiebevoegdheid beschikt om, met respect voor de scheiding der machten en met het oog op een efficiënte geschillenbeslechting, zijn arrest in de plaats te stellen van de bestreden beslissing. De Raad kan aldus slechts bij wijze van absolute uitzondering zelf een vergunning weigeren voor zover de bevoegdheid van de verwerende partij als vergunningverlenend bestuur specifiek daartoe volstrekt gebonden is.

3.

Aangezien uit de beoordeling van het eerste middel is gebleken dat er in hoofde van de verwerende partij een volstrekt gebonden bevoegdheid bestaat om de vergunning, in navolging van de door de Raad vastgestelde onoverkomelijke legaliteitsbelemmering, bestaand uit de onvolledigheid waarmee het vergunningsdossier is behept, te weigeren, gaat de Raad over tot de in artikel 37, §2 DBRC-decreet vermelde indeplaatsstelling.

VII. KOSTEN

1.

Met toepassing van artikel 33 DBRC-decreet legt de Raad de kosten van het beroep ten laste van de partij die ten gronde in het ongelijk gesteld wordt.

Artikel 21, §7 DBRC-decreet bepaalt dat de Raad op verzoek een rechtsplegingsvergoeding kan toekennen, die een forfaitaire tegemoetkoming is in de kosten en erelonen van de advocaat van de partij die ten gronde in het gelijk gesteld wordt.

2.

De verzoekende partijen vragen *“de tegenpartij te veroordelen tot de kosten van het geding, inbegrepen de RPV, ten bedrage van € 1.050.”*

Artikel 20/1, §1 van het Procedurebesluit bepaalt dat het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding 700 euro bedraagt en het maximumbedrag 1400 euro. Artikel 20/1, §2, eerste lid van het Procedurebesluit bepaalt dat het basisbedrag vermeld in paragraaf 1 wordt verhoogd met een bedrag dat overeenstemt met 20 % van de voormelde bedragen, als het beroep tot vernietiging gepaard gaat met een vordering tot schorsing als vermeld in artikel 40, §1 of artikel 40, §2 van het DBRC-decreet. Volgens artikel 20/1, §2, tweede lid van het Procedurebesluit worden de bedragen van de verhogingen gecumuleerd, maar mag de verhoogde rechtsplegingsvergoeding niet meer bedragen dan 140 % van het basis-, minimum- of maximumbedrag, vermeld in paragraaf 1.

De verzoekende partijen motiveren niet waarom zij – indien met het gevraagde bedrag van 1.050 euro uitsluitend op de toekenning van de rechtsplegingsvergoeding gedoeld wordt – meer vorderen dan het basisbedrag van 700 euro, evenmin verzoeken zij om een verhoging met een bedrag van 140 euro dat kan worden toegekend omdat zij tevens een schorsing vorderden. De verzoekende partijen wordt een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro toegekend.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 15 maart 2018 (herstelbeslissing) waarbij de verwerende partij het administratief beroep van de verzoekende partijen tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Merelbeke van 5 juli 2012 niet heeft ingewilligd en aan de aanvragers een stedenbouwkundige vergunning heeft verleend voor het bouwen van een loods met bureaus en aardappelloods, bouwen van een rundveeststal en bouwen van een sleufsilos op een perceel gelegen te 9820 Merelbeke (Munte), Asselkouter 14, met als kadastrale omschrijving afdeling 5, sectie A, nummer 1021.
2. De Raad weigert een stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen van een loods met bureaus en aardappelloods, bouwen van een rundveeststal en bouwen van een sleufsilos op een perceel gelegen te 9820 Merelbeke (Munte), Asselkouter 14, met als kadastrale omschrijving afdeling 5, sectie A, nummer 1021.
3. De Raad legt de kosten van het beroep bestaande uit het rolrecht van de verzoekende partijen, bepaald op 600 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro verschuldigd aan de verzoekende partijen, ten laste van de verwerende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 9 juli 2019 door de zesde kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de zesde kamer,

Elien GELDERS

Karin DE ROO